...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 296 (11895)

1968 оной декабрин 20, пятница

Сэн 2 мүнгэн

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

РОССИН ХУРДАН ТҮРГЭН ДАБШАЛТА

РСФСР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси

...т Росси ажалай үргэн дэ...й, хүсэтэ далайсатайгаар ...жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ ...ю байна. Совет союзна рес...нуудай адли эрхэтэ, ху...гэлдэр булын дунда Россин ...циин туйлаһан амжалта...өөрынгөө нэрэдэ харюусана. ...юциин урда тээхи Россин ...турпада гаргадаг продук... РСФСР-эй промышленность ...недели соо үйлэдбэрилдэг ...хой. Энэнь арад түмэнэй ...э үүсхэл эдэбхи бадаргадаг ...эй суртал бодолой барагла...й ехэ хүсэнүүдэй гэршэ гэ...жалша Росси бүхы орондоо ...Ленинэй байгуулһан пар...хүтэлбэри доро КПСС-эй ...съездын шиидхэбэринүүдые ...татайгаар дүүргэжэ байн... Агуу ехэ вождь, багша В. И. ...эй түрэһөөр 100 жэлэй ой...рюулһан социалис мүрысөөн ...үргэнөөр дэлтэрнэ. Россин ...циин 100 үлүүтэй үндэһэ...най түлөөлэгшэд РСФСР-эй ...вно Соведэй хэһэн ажалай ...үдые гаргажа, үглөөдэрэй ...ю тодорхойлхын тула Мо... суглараа.

...екабриин 18-най үглөөнэй ...г. Кремлиин Ехэ ордоной ...инуудай зал соо депута...һууриня эзэлбэ. Балконууд ...онуудта—айлшад, Москвагай ба областиин ажалшадай түлөөлэгшэд, журналистнууд.

Сугларһан зон нүхэд **Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, К. Ф. Катушев** болон **М. С. Соломенцевые,** СССР-эй ба Россин Федерациин Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй гэшүүдые, РСФСР-эй правительствын гэшүүдые халуунаар угтаба.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ **М. Д. Миллионщиков,** РСФСР-эй Верховно Соведэй сессиие нээгээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй наһа бараһан депутат Н. М. Ивановой дурасхаалые сугларагшад хүл дээрээ зогсожо, ёһолон хүндэлөө.

Шэнээр һунгагдаһан депутадууд **А. В. Гоголев,** И. Г. Слаутин гэгшэдэй эрхэ түлөөлэлгэ шалгаһан дүнгүүд тухай элидхэл хэхыень Мандатна комиссиин түрүүлэгшын орлогшо депутат **А. И. Качаловта** үгэ үгтэбэ.

Москвагай областиин Подольско һунгуулиин округһоо депутат **А. В. Гоголевой,** Кировско областиин Юрьянска һунгуулиин округһоо депутат **И. Г. Слаутинай** эрхэ түлөөлэлгэ мэдэрхэ тухай Мандатна комиссиин тогтоол нэгэн дуугаар баталагдаа.

Һүүлээрнь сессиин зүблэхэ зүйл нэгэн дуугаар баталагдаба.

1. РСФСР-эй арадай ажахые 1969 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай.

2. РСФСР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджет тухай, РСФСР-эй 1967 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай.

3. Залуушуулай хэрэгүүдэй талаар РСФСР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комисси байгуулха тухай.

4. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталан абалга.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, республикын Госпланай түрүүлэгшэ депутат **К. М. Герасимовта** зүблэхэ зүйлнүүдэй нэгэдэхи асуудалаар элидхэл хэхэ үгэ үгтөө.

«РСФСР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджет тухай, РСФСР-эй 1967 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай» элидхэл республикын финансын министр депутат **И. И. Фадеев** хэбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ ба һалбаринуудай комиссинуудай, РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай, РСФСР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджет тухай түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ депутат **И. Е. Клименко** нэмэлтэ элидхэл хээ.

Россин Федерациин 1969 оной бюджет ба арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй проект зүбшэн хэлсэлгэ эхилээ.

Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо депутат **Н. Е. Пащенко** түрүүлжэ үгэ хэлэбэ. Москвагай арадай ажахые 1969 ондо хүгжөөхэ түсэбэй проект тухай сессидэ дуулгаа. Ниислэл хотые шэнэдхэн хубилгаха барилгада ехэ анхарал хандуулагдаха. Хүнэй ажаһууха гэр байрануудай 80 процент шахуунь бүхы дээрээ хабсаргагдамал детальнуудһаа бүридэхэ юм гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдээсэбэ. 9, 12, 16 дабхар гэрнүүдые бариха хабсаралгын материал заводто бэлдэхэ арга хэрэглэгдэнэ.

Магаданска областиин ажалшад коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэ хубитаяа оруулна гээд КПСС-эй Магаданска обкомой нэгэдэхи секретарь депутат **С. А. Шайдуров** хэлэбэ. Энэ область республика доторхи һаяшаг тогтоһон областьнуудай нэгэн юм. Ойрын үдэрнүүдтэ 15 жэлэйнь ой гүйсөө. Һүүлэй жэлнүүдтэ Магаданай горнягууд алта, сагаан туулга ба вольфрам малган олзоборилгоёо нилээд дээшэлүүлээ.

Ленинград хотын ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо депутат **Г. В. Кочкин,** КПСС-эй Пермскэ обкомой хоёрдохи секретарь, депутат **Г. В. Мясников,** Кемеровскэ областиин «Кировуголь» трестын № 3-3 БИС шахтын бригадир, депутат **Н. Г. Кочетков,** Псковско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Б. А. Осипчук,** Ивановска областиин «Красная Талка» гэжэ нэхэнөөлгын фабрикын бүд нэхэгшэ, депутат **З. П. Башмакова,** РСФСР-эй элүүрые хамгаалгын министр **В. В. Трофимов,** мүн РСФСР-эй хүдөө ажахын министр **Л. Я. Флорентьев** гэгшэд элидхэл тушаа үгэ хэлээ.

Депутадууд арга боломжо ба нөөсэнүүдээ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ тухай дурадхалнуудые оруулаа, РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй проект ба РСФСР-эй 1969 оной гүрэнэй бюджет тушаа проектнүүдые баталхые дурадхаа.

* * *

РСФСР-эй Верховно Соведэй Сесси декабриин 19-дэ хүдэлмэрилөө.

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЙЛШАЛАЛГА ДҮҮРЭБЭ

Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Живко Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Станко Тодоров гэгшэд Москвада хани ёһоор айлшалжа байһанаа декабриин 18-да нютагаа бусаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев болон бусад Болгариин партийна, гүрэнэй ажал ябуулагшадые Внуковска аэродром дээрэһээ үдэшэбэ.

(ТАСС).

МОСКВАГАЙ ОЛОНИИТЫН ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ СУГЛААН

Совет хүнүүд аха дүү вьетнам арадтай, бүхы түрүү хүн түрэлтэнтэй хамта Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар найман жэлэй ойе декабриин 18-да тэмдэглэбэ.

Энэ гайхамшаг һайндэртэ зорюулагдаһан Москвагай олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан «Правда» газетын соёлой байшан соо болоо.

Суглаанай президиумдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, Москвагай партийна болон совет эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтһоо Советскэ Союзда байдаг саг үргэлжын түлөөлэлгэтэ эмхиин толгойлогшо Данг Куанг Минь, Советскэ Союзда ДРВ-гэй хэрэгүүдые саг зуура эрхилжэ байһан этигэмжэтэ Ле Чанг болон бусад вьетнам айлшад һууба.

Энэ суглаае КПСС-эй МГК-гай секретарь Р. Ф. Дементьева нээгээ.

(ТАСС).

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

Кабанскын аймагай Байгалай совхозой Нютскэ гүүртын һаалишад КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсажа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлтэрүүлжэ, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлые амжалтатайгаар түгэсхэжэ байна. Тэдэнэр һү һааха, гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ болзорһоонь урид дүүргэхэнь. һаалишад һү һааха 11 һарынгаа түсэб 105,4 процент, гүрэндэ худалдаха түсэбөө 104,7 процент дүүргээ. Гүүртын түрүү һаалишад Н. И. Емельянова, А. Д. Ананина, А. Н. Тарасова, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат А. И. Бояршина гэгшэд ерэхэ жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байнхай.

Мүнөө тус гүүртынхид һааляа нэмээжэ эхилэнхэй. һаалишад үбэлэй һарануудта үнеэн бүриһөө 1200 литрһээ бага бэшэ һү һаахын түлөө оролдоно.

А. БУСАРМАНОВ.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕРЭЙ ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ НҮХЭД А. И. ЕСАКОВТО, Б. М. КУШЕЕВТЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республика дотороо энергетикэ хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө «Буряадай АССР-эй Габьяата инженер» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо:

Есаков Алексей Ивановичта — Улаан-Үдын механизированнэ № 56 колонныв главна инженер.

Кушеев Беликто Мынкеновичта — «Бурятэнергын» районно управлениин Хойто зүгэй электрын сетиин директор.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1968 оной декабриин 20.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР А. К. КОЛОСОВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын финансын, профсоюзай организациуудта олон жэл һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 60 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Улаан-Үдын столовонуудай трестын профсоюзай нэгэдэмэл комитедэй түрүүлэгшэ **Колосов Андрей Константиновичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1968 оной декабриин 20.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР РЕСПУБЛИКЫН ЭНЕРГЕТИКЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Олон жэлдэ оролдосотойгоор хүдэлжэ, үйлэдбэриин һайн дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө, Энергетикын үдэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. **Будунов Семен Семеновичые** — Галуута-Нуурай ТЭЦ-эй слесарь.
2. **Глебович Вера Александровнае** — Улаан-Үдын механизированнэ № 56 колонныв үйлэдбэриин-техническэ таһагай начальник.
3. **Гомзякова Анна Парфеновнае** — «Бурятэнергын» районно управлениин энергосбытай шалгагша-монтер.
4. **Жбанова Людмила Петровнае** — «ВНИПИсельэлектро» институдай Буряадай проектно-бэдэрэлгын экспедициин начальник.
5. **Кожевин Виктор Николаевичые** — Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлениин ахалагша прораб.
6. **Мельников Станислав Александровичые** — «Бурятэнергын» районно энергетическэ управлениин эрхилэгшэ.
7. **Мункуев Николай Дагбаевичые** — Улаан-Үдын механизированнэ № 56 колонныв монтажна отрядай бригадир.
8. **Напартович Владислав Людвиговичые** — «Бурятэнергын» районно энергетическэ управлениин тепловой сетиин директор.
9. **Перфильев Игнат Прокопьевичые** — Улаан-Үдын механизированнэ № 56 колонныв монтажна отрядай бригадир.
10. **Суськина Долина Георгиевнае** — «Бурятэнергын» районно энергетическэ управлениин түбэй электрическэ сетиин үйлэдбэриин техническэ албанай начальник.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1968 оной декабриин 20.

РСФСР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ 1969 ОНДО ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ТУХАЙ

Депутат К. М. ГЕРАСИМОВАЙ элидхэлһээ

...н Федерациин арадай ажа...69 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй ...проект КПСС-эй XXIII съез...идхэбэринүүдэй ба СССР-эй ...Соведэй һаяхан баталһан, ...арадай ажахын 1969 оной ...таараалдуулан зохёогдонхой. ...ажахын асуудалнуудай та...най партиин ЦК-гай октяб...ленумэй шиидхэбэринүүдые ...тые хангаха шухала хэм...проектээр хараалагданхай ...дхэлшэ хэлээ.

...жэлэй түсэб тушаа КПСС-...II съездын Директивэнүүдые ...э талаар 1968 ондо манай ...рон доторхи шэнги, Россин ...и дотор ехэ алхам хэгдээ. ...икын национальна доход 7 ...процентээр нэмэхэ. Промыш...үйлэдбэриин хэмжээн 1968 ...процентээр нэмэхэ байна. ...ойхитой сасуулбал 1968 он...СР-тэ электроэнерги гаргалга ...роцентээр, нефть абалга — 7 ...ээр, булад хайлуулга — 5 про..., минеральна үтэгжүүлгэ ба ...кэ утаһа гаргалга — 7,5 про...нэмэхэ юм. Арадай хэрэг...бараан нилээд ехээр гаргаг... Хүнгэн промышленностиин ...продукци 1967 онойхитой ...л 8 процентээр, эдеэ хоо...9 процентээр, мяханай ба ...6,8 процентээр нэмэхэ бай...

...приятинуудые түсэблэлгын ба ...ическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулха талаар 1968 ондо ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Мүнөө үедэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй аад, промышленна продукциин 73 процентые бүтээн гаргадаг 11 мянган промышленна предприяти шэнэ гуримаар хүдэлдэг болонхой. Промышленностиие түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулга промышленностиин хүдэлмэриин юрэнхы үрэ дүндэ, илангаяа экономическа үрэ дүнгүүдтэ һайнаар нүлөөлөө.

Россин Федерациин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хэдэ хэдэн районуудта сагай уларилай үгаа таарууүй байгаашье һаань, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ энэ жэлдэ ехэ амжалта туйлаа. 1968 ондо бүхы дээрээ 108 миллион тонно орооһо таряа хуряажа абтаа, 46,7 миллион үлүүтэй тонно тарян гүрэндэ худалдагдаа. Эды шэнээн хэмжээнэй талха таряа республика анха түрүүнээ ургуулан абаһан, бэлэдхэһэн байна. Хэрбээ ургаса ехэтэй жэл болоһон 1966 ондо дунда зэргээр гектар бүриһөө республика дотор 13,1 центнер орооһон сохижо абтаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ гектар бүриин ургаса 14,7 центнер хүрэтэр дээшэлһэн байха юм. Тэрэшэлэн мал ажалай продукци абалта дээшэлээ.

Саашадаа элидхэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Республикын барилгашад 1968 ондо 30 миллиард шахуу түхэриг сэнтэй гол фондонуудые ашаглалгада үгэхэ. 1968 ондо Красноярска ГЭС-эй гурбадахи ба дүрбэдэхи турбинанууд, Челябинска металлургическа заводто «250» гэжэ сортын стан, бусад олон барилганууд ашаглалгада үгтөө.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин (1967 он) Пленумэй тогтоолой ёһоор арадай байдал саашадань һайжаруулха талаар республика дотор томо хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. РСФСР-тэ хүдэлмэришэд болон албан хаагшадай һарын дунда зэргын салин хүлһэн 1967 онойхитой сасуулбал, 7,6 процентээр нэмээ. Колхознигуудай ажалай түлөөһэн энэ үе соо 7 процентээр дээшэлһэн байна. Табан жэлэй гурбан жэлэй турша соо РСФСР-эй газар дээрэ 170 миллион үлүүтэй дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха. Эдэ жэлнүүдтэ 19 миллион шахуу хүн гэр байраа һайжаруулха болоно.

1969 оной гүрэнэй түсэбэй гол зорилгонуудые тайлбарилхадаа промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань ургуулан хүгжөөхэ, арадай байдал улам һайжаруулха, федерациин зүүн районуудые бүрил түргэнөөр хүгжөөхэ гэжэ түсэбэй проектээр хараалагданхай гээд элидхэлшэ тэмдэглээ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань бүри хурдан түргэнөөр хүгжөөлгые хангахын тулада КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1968 он) Пленумэй тогтоолой ёһоор хүдөө ажахын хэрэгламжые бүри хүсэдөөр хангахын тулада шухала болохо мүнгэ зөөри ба материально-техническэ хэрэгсэлнүүд үгтэхөөр хараалагданхай.

1968 онойхитой сасуулбал РСФСР-эй газар дээрэхи промышленность 7,2 процентээр хүгжэхэ байна. Ерэхэ жэлдэ республика дотор 441 миллиард киловатт-час электроэнерги гаргагдаха, энэнь 1968 ондо гаргагдахаар хүлеэгдэдэгһээ 7 тухай процентээр ехэ байха болоно. Европодохи эгээн томонуудай нэгэн болохо Конаковско ГРЭС-эй (тэрэнэй хүсэн 2,4 миллион киловатт хүрэтэр ехэ болохо) барилга түгэсхэгдэжэ байнхай. Костромской, Кармановска, Новочеркасска болон бусад түлишөөр хүдэлдэг электростанцинуудта тус бүридөө 300 мянган киловатт хүсэтэй долоон шэнэ блок ашаглалгада үгтэхэ. Тэрэшэлэн Красноярска ба Саратовска гидроэлектростанцинуудта шэнэ агрегадууд ашаглалгада үгтэхэ ёһотой.

Нефть абалгые 264 миллион тонно хүрэтэр, газ — 86 миллиард кубическа метр хүрэтэр, нүүрһэ — 327 миллион тонно хүрэтэр нэмээхээр хараалагданхай. Баруун Сибирьтэ нефть абалта энэ жэлэй хэмжээнтэй сасуулбал, 1,6 дахин нэмэхэ ёһотой. РСФСР-эй газар дээрэ шэрэм хайлуулга 1969 ондо 40,7 миллион тонно, булад — 60,7 миллион тонно болохо. Минеральна үтэгжүүлгэ гаргадаг предприятинууд иимэ үтэгжүүлгэ бүтээлгые 23,3 миллион тонно болгохо.

Арадай хэрэглэлэй эд бараа 1969 ондо бүри түргэнөөр элбэгжүүлхэ гэжэ түсэбэй проектээр хараалагданхай. Хүнгэн промышленностиин продукци 1968 онойхитой сасуулбал, 1969 ондо 7,9 процентээр, 1965 онойхитой сасуулбал — 38 процентээр нэмэхэ байна. Тиимэ болохолоороо, хүнгэн промышленностиин продукци гаргалгые нэмээхэ тухай КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй даалгабари РСФСР-тэ болзорһоо урид дүүргэгдэхэ болоно.

Үйлэдбэриин шэнэ предприятинуудые ашаглалгада үгэлгые, хуушануудыень хүсэд һайнаар хэрэглэлгые түргэдхэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулха хэрэгтэй гээд элидхэл соо тэмдэглэгдэнхэй. КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1968 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор хүдөө ажахын продуктнуудые болон түүхэй эдые тушаажа абаха, буйлуулан болбосоруулха ба хадагалха шэнэ предприятинуудые ашаглалгада үгэлгые түргэдхэхэ шухала. РСФСР-эй предприятинуудта тракторна прицепүүдые үйлэдбэрилгэ эмхидхэгдэхэ байна. Багашагууд хүсэтэй электродвигательнүүд, бага вольтно аппаратуранууд, автомобилиин прицепүүд, хүдөө ажахын машинанууд, бусад машина ба түхеэрэлгэнүүд бүри олоор гаргагдаха.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

...ОРУССИИН ССР. Белоруссиин мэдээжэ композитор Евгений ...кий ехэхэн юумэ хэхэ түсэбтэй. Драматург Евгений Ро...тай хамта «Анна Громова» гэһэн оперо мүнөө үедэ бэшэжэ ... Энэнь Белоруссида Совет засаг тогтоохын түлөө болоһон ...дэ зорюулагдана. Зураг дээрэ: СССР-эй арадай артист Е. К. ...кий (зүүн гарһаа) БССР-эй габьяата артист Е. С. Романович

ТАСС-ай фото.

ГАЙХАМШАГ ҮЕ САГАЙНГАА СОЛО ДУУДАЯЛ

Композиторнуудай IV Бүхэсоюзна съезд декабриин 18-да Союзуудай байшангай Колонно зал соо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ. Холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Т. Н. Хренниковэй хэһэн СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин тоосоото элидхэлые, мүн композитор Д. Б. Кабалевскиин «Олониитые хүгжэмдэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ тухай» гэһэн элидхэлые делегадууд ехэтэ һонирхон зүбшэжэ байна.

— Манай зохёол бүтээлнүүдэй эрхим хуудаһанууд Ильичтэ, партида, арадта зорюулагдана. Манай композиторнууд бултадаа В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулһан зохёолнуудые бүтээхын тула мүнөө бэлиг, шадабаринигаа зэргээр шармайн хүдэлмэрилжэ байнхай,—гэжэ РСФСР-эй Композиторнуудай холбооной Буряадтахи отделениин түрүүлэгшэ **Б. Ямпилов** үглөөнэй заседани дээрэ түрүүлэн үгэ абажа хэлэбэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь **А. Везиров** трибунада гараад, Композиторнуудай IV бүхэсоюзна съездэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалга уншаа. Тэрээн доторнь иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ: Совет хүгжэмэй эрхим зохёолнууд элир үетэнэй оюун бодолые болбосоруулха энэ нүхэсэлнүүд холодоо болодог, залуушуулые һайн һайхан юумэндэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь комсомолой үнэн союзнигынь байдаг.

Литвагай Композиторнуудай холбооной правлениин гэшүүн **Н. Тамулюнас** республикынгаа композиторнуудай шэнжэлгын хүдэлмэри тухай хэлээ. Литвагай хүгжэмшэд арад зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зохёол бүтээлнүүдээрээ туһалха гэжэ оролдон, тэдэнэйнгээ темэнүүдые улам үргэдхэжэ байнхай гэбэ.

Финляндиһаа ерэһэн айлшан **Ионас Кокконен** съездынхидэй үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхые хүсэбэ.

Удаа тээнь үгэ хэлэһэн туркмен композитор **А. Кулиев** Бүхэсоюзна III съездһээ хойшонхи үе соо республикын хүгжэмшэдэй хэһэн хүдэлмэри тухай хөөрөө. Арадуудай хани барисаа, халуун холбоое магтан дууһаһан шэнэ симфонинууд, хоорнууд, балетууд ба оперонууд бэшэгдэһэн байна.

РСФСР-эй Композиторнуудай холбооной Татартахи отделениин түрүүлэгшэ **Н. Жиганов** дуу гүйсэдхэлгын асуудалнуудаар һанамжаяа хэлэбэ. Манай союзна, автономито республиканудта дуу, хатарай национальна ансамбльнуудһаа гадна, мүн хүгжэмэй дээдэ мэргэжэлтэй капеллэнүүд, академическэ хоорнууд хэрэгтэй гэжэ тэмдэглэбэ.

СССР-эй Архитекторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь **Г. Орлов** композиторнуудай орденто коллективтэ ороной архитекторнуудай эльгээһэн халуун амаршалга дамжуулаа.

Гамаль Абдель Рахим Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын хүгжэмшэдэй үмэнэһөө эндэ сугларагшадта халуун амаршалга дамжуулба.

Калентино Бункки (Итали) съездын делегадуудта хандан, амаршалгын халуун үгэнүүдые хэлээ.

СССР-эй культурын министр **Е. Фурцева** съезд дээрэ үгэ хэлээ. СССР-эй Композиторнуудай холбоое Ленинэй орденоор шагнаһан ушарь ганцашье совет хүгжэмшэдэй бэшэ, мүн ороной соёл культурын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр болоно гэжэ тэмдэглэбэ. Е. Фурцева совет олон үндэһэ яһатанай искусствые хүгжөөн дэлгэрүүлхэ асуудалнууд дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Латвиин композиторнуудай делегат **О. Гравитис** олониитые хүгжэмдэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ зорилгонууд тушаа хэлэбэ. СССР-эй Кинематографистнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь **Л. Кулиджанов** совет композиторнууд ба кинематографистнуудай холбоо барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ амжалта туйладаг олон жэшээ дурдаба.

Испан композитор **Карлос Палассио** Испаниһаа ондоо тээгүүр байдаг испан хүдэлмэришэдэй, артистнуудай, багшанарай үмэнэһөө съездэ амаршалга хүргөө.

ВЦСПС-эй секретарь **В. Богатиков** Композиторнуудай IV бүхэсоюзна съездэ ВЦСПС-эй эльгээһэн амаршалга уншаба. **Рональд Стивенсон** Великобританиин ба Советскэ Союзай хүгжэмшэдэй харилсаа холбооной үрэтэй һайнаар хүгжэжэ байһан тухай хэлээ.

Таджикистанай Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь **Ш. Сайфиддинов** В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе угтуулан таджик композиторнуудай хэхэ хүдэлмэриин түсэб тухай съездын делегадуудта мэдээсэбэ. Франциз мэдээжэ композитор **Жоржи Орик** съездын түрүүшын үдэрнүүдэй хүдэлмэри тухай һанал бодолоо хэлээ.

Грузиин Композиторнуудай холбооной правлениин секретарь **Г. Торадзе** хүгжэмшэдэй зохёол бүтээлдэ арадай аман зохёол хэрэглэхэ тухай һанамжалба. СССР-эй гэгээрэлэй министрэй орлогшо **Ф. Паначин** залуушуулые һайн һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэг һайжаруулхын тула министерствын зүгһөө ямар хэмжээнүүдэй абтажа байһан тухай съездын делегадуудта хөөрэбэ. Парагвайн мэдээжэ композитор **Хосе Асунсион Флорес** съездые амаршалаа.

Элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэ дүүрэбэ. **Т. Н. Хренников, Д. Б. Кабалевский** түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Съездын гурбадахи үдэрэй хүдэлмэри энээгээр дүүрэбэ.

(ТАСС).

Райкомуудай пленумһээ

ПАРТИЙНА ШАНГА ХАРЮУСАЛГА

Һүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдын аймагай колхоз, совхозуудта ехэхэн ажал эмхидхэгдээ. Энээн тухай КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр И. Б. Иринчеев райкомой һаяхан болоһон ээлжээтэ пленум дээрэ элидхэбэ.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудалаар түрэл партиимнай ЦК-гай мартын болон майн Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй гарапанһаа хойшо аймаг дотор мал ажал, таряан ажахы һайнаар эрхилэгдэдэг боложо байна. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада орооһо таряанай ургаса нилээд дээшэлээ. Илангаяа город шадар оршодог тус аймагай ажахынууд хартаабха, овощ горитой тарижа, баян ургаса хуряадаг болонхой. Ниитын малай тоо толгой олошоржо, гүрэндэ мяха, һү, нооһо, үндэгэ элбэгээр худалдагдана.

Тиигэбэшье КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй дүнгүүд тухай хэлсэжэ байхадаа, элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд хүдэлмэриингөө дутуу дундануud тухай һайса хөөрэлдэһэн, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлһон байна. Аймагай колхоз, совхозууд 1975 он болотор орооһо таряа үйлэдбэрилгые 53 мянган тоннoһоо 72—77 мянган тонно хүрэтэр ехэдхэхээр хараална. Хартаабхын ургаса 2 дахин, овощ — 5,5 дахин ехээр абаха зорилго табигдана.

Иимэ харюусалгатай зорилго бэелүүлхэ арга аймагай ажахынуудта бии гэжэ пленумдэ хабаадагшад хэлсэһэн байна. Тиихын тулада партийна болон эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулха, партиин табиһан хараа зорилго бэелүүлгэдэ бүхы партийна организацинуудай, коммунистнуудай хүсые элсүүлхэ, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ бологдоно. Зүгөөр алишье талаараа жэшээ харуулхаар түрүү ажахынууд аймаг дотор бии. Ивалгын туршалгаа-үйлэдбэрилгын ажахын директор нүхэр А. И. Плотников пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, таряан ажахы, мал ажал дээрэ наукын туйлалтанууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ гэбэ. Таряалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ горитой хэрэглэгдэжэ, үрэжэлтэй болгогдоно. Севооборотуудай заабаринууд наринаар сахигдана. Эрхим сортын үрэһөөр тарилга хэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар үнгэрэгшэ дүрбэн жэл соо орооһо таряанай ургаса гектарай 9,5 центнерһээ 14 центнер хүрэтэрөө, хартаабха хоёр дахин, овощ 200 центнер хүрэтэрөө нэмэһэн байна. Тиигэжэ ондоо ажахынуудта сортовой үрэһэ ехээр худалдадаг, эрилтыень хангадаг болонхой. Тус ажахын мал ажал олзотойгоор эрхилэгдэжэ, ашаг шэмэнь дээшэлээ. Жэл бүхэндэ үүлтэртэ мал олоор худалдагдана.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад һү һаалгаяа 1963 онойхиһоо хоёр дахин дээшэлүүлжэ шадаа. Эндэ урдань үнеэн бүриһөө мянгаад килограмм һү һаадаг аад, мүнөө 3 мянган килограммда хүргэнэ. Малай фермэ, гүүртэнүүдтэ һайн кадрнуудые табижа, коммунистнуудта харюусалгатай тушаал даалгадаг болоо, ажал хүдэлмэриимнай урагшатайгаар эмхидхэгдэнэ гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Г. И. Тараев хэлэбэ. Тэрэнэй иитэжэ хэлэдэг зүб. Яахадааб гэбэл, коммунистнууд ажалдаа жэшээ харуулынгаа хажуугаар партийна организациингаа табиһан зорилгые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана гээшэ.

Пленум дээрэ ондоошье жэшээ арuулагдаба. «Улаан Оронго» колхоздо жэл бүхэн орооһо таряанай бирагүй ургаса абтана. Энэнь юуһэаб? Таряалантые үрэжэлтэй болгохо хэрэг анхарагданагүй. Тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй үрэһэ хүрэнгэ хэрэглэгдэнэ. Иимэ талтагаанһаа орооһо таряанһаа һайха хартаабхашье муртэйгөөр ургуулагданагүй. Тусхайлхада, аймагай түрүү ажахынуудта гектар бүриин 135—140 центнер хартаабха хуряагдажа байхада, энэ ажахыда 36—48 центнер гэхэ гү, али гурбанайнь нэгэ хубишье абтанагүй. Илангаяа «Улаан-Оронго» болон «Коммунизм» колхозуудта ажахынь һалбаринуудай муугаар эрхилэгдэжэ байдаг тухай олон баримтанууд дурдагдаһан байна.

Ажахын бүхы һалбаринуудые наукын заабаряар эрхилхэ гээшэ мүнөө үедэ тон шухала. Теэд энээндэ хэн жэшээ харуулха байнаб? Пэн түрүүн ажалай эмхидхэлые партийна организацинууд хинажа, дутагдалнуудыень усадхажа байха ёһотой ха юм. Пленум дээрэ партиин райкомойшье зугһөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табигданагүй гэжэ тэмдэглэгдэһэн байна. «Авангард» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр И. М. Болонев үгэ хэлэхэдээ «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй, хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд ажахыдамнай багаар туһална» гэһэн байгаа. Үшарынь юуб гэбэл, тус колхозой мал ажал дээрэ оньһожоруулга хэрэглэгдэнэгүй. Илангаяа һаалишад хүндэ ажалда ябажа байдаг. Гансал шэбхэ шабааһа зөөлгэ оньһожоруулагдаһанһаа бэшэ, ондоо арганууд нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Тэрэнһээ гадна, мүнөө үедэ ажахынууд минеральна үтэгжүүлгэ горитой хэрэглэдэг болонхой. Теэд тэрэниие тараaха гэхэдэ, тусхай машинанууд дуталдана. Энээн тушаа «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй инженерно-техническэ мэргэжэлтэд туһалха аад, анхарнагүй. Мүн тансашье «Авангард» колхоздо бэшэ, харин ондоошье ажахынуудта иимэ ушар тохёолдоно. Газар уһалалгын үедэ насосно станцинууд ажахынуудта үсөөдэдэг байна.

Ниитын зөөри хамгаалха хэрэгтэ партийна организацинуудай ехэ үүргэ дүүргэхэ байһан тушаа зэмагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Б. Улымжиев хэлэбэ. Малай фермэ, гүүртэнүүдтэ, таряан ажал дээрэ эхин тоо бүридхэлэй муугаар хэгдэдэг дээрэһээ ниитын зөөри хулгайлха, урилтэ хэхэ ябадал али олон дайралдана. Шалгалтын үедэ арадай хинагшад олон баримтануудые элирүүлһэн байгаа. «Искра», «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозуудта комбайнуудһаа зөөгдэһэн таряан доогуур хэмжэгдэжэ, хэдэн зуугаад центнер орооһон үлүү гараһан, дансада ородоогүй байба. Зарим отаранууд хонидой тоо толгой үлүү байгаа. Трактор болон хүдөө ажахын машинанууд техническэ талаараа мууса харууһалагдажа, сагһаа урид хэрэглэмжэһээ гарагшана. Эдэ дутагдалнуудые сагсоонь элирүүлжэ хэмжээ абаха, ажалай талые партийна организацинуудай зугһөө хинаха хэрэгтэ ажахынуудай партийна комитедүүд багаар анхаана ха юм.

Райкомой пленум дээрэ «Улаан Оронго» колхозой зоотехник нүхэр М. Х. Хабдаев, «Пригородный» совхозой директор нүхэр Ш. Ц. Цырендоржиев, «Мартын 8-най» нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Е. П. Каргапольцев болон бусадууд үгэ хэлээ. Эндэ Чехословакидахи байдал тушаа КПСС-эй ЦК-гай хараалһан хэмжээ ябуулганууд бүри мүһэн һайшаагдаба.

Пленумэй түгэсхэлдэ КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, Бур. АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. У. Хахалов дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа анхарба. Пленумдэ хабаадагшад саашадаа ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэжэ, Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидэбэд.

Т. ГАРМАЕВ.

ҺОНИН ЛЕКЦИНУУД

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэл Зэдын аймагай ажахынуудта үргэн далайсатай боложо байна. КПСС-эй районой хүдэлмэрилэгшэд, пропагандистнууд, агитаторнууд, мүн ажахын хүтэлбэрилэгшэд лекци, хөөрэлдөө ажалшадай дунда олоор хэнэ.

Һаяхан Петропавловка тосхоной «Колос» кинотеатрай байшан соо эндэхи дунда һургуулиин директор Э. Н. Табинаев суглараһшадта «СССР-тэ социализм байгуулха Ленинэй түсэб» гэһэн лекци уншажа үгэбэ. Һүүлээрнь «О самом главном», «Огни великого почина», «Вечно живой» гэһэн В. И. Ленинэй ажал ябуулга, ажабайдал тухай киножурналнууд харуулагдаба.

Аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ А. М. Шатуев Оёрой совхозой Дэдэ-Тори гэжэ отделенидэ, Торийн совхоздо «В. И. Ленин ба пролетариадай диктатура тухай» гэжэ лекци уншахаһаа гадна, мүн һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэбэ.

ВЛКСМ-эй райкомой секретарь В. Е. Гармаев Зэдэ станциин, Борьёогой совхозой болон бусад һууриин тосхонуудай ажалшадта коммунистнууд ба залуушуул тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Н. ОХОЛИН.

ЛЕНИНСКЭ ПЯТНИЦА

Партийна организацинуудай үзэл бодолой, соёл сурталай хүдэлмэри саг ошохо тума һонирхолтой, элдэб онол аргаар баян боложо байна. Энээндэ КПСС-эй ЦК-гай 1968 оной апрелиин, июлиин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд, «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай» байгша оной августда партиин Центральна Комитедэй абаһан тогтоол тон ехэ нүлөө үзүүлһэн байна.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ зуураа, марксизм-ленинизмын мүнхэ һургаалые, агууехэ вождиин захяа заабаринуудые үргэн олониитэдэ гүнзэгытөөр тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэ гол анхаралаа партийна организацинууд хандуулна. Энэньшье ойлгосотой. «Коммунис сурталаар нэбтэрэнхэй, капитализмтай, буржуазна үзэл бодолтой эбсэшэгүй байхаар совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, совет арадай ниитын ба ажалай эдэбхи үүсхэлые саашадань хүгжөөлгэдэ, патриотизм ба интернационализм нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлгэдэ, манай Эхэ ороной экономическэ, оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ политическэ хүдэлмэреэ зорюулха шухала» гэһэн зорилго партийна организацинуудай үмэнэ КПСС-эй Центральна Комитет табина.

Парти хадаа совет хүн бүхэн тэрэнэй гадаадын ба дотоодын политикые һайса ойлгожо, коммунис байгуулалтын түсэбэй дүүргэлтын түлөө тэмсэлдэ хүсэ шадалаа, шадабари мэргэжэлээ, дүй дүршэлөө үнэн сэхээр элсүүлээ бэлэй гэжэ эрмэлзэнэ. Энээнэй тула ажалшадай коммунис үзэл бодол, соёл болбосорол дээшэлүүлхын, эдэбхи үүсхэлынь хүгжөөн дэмжэхын тула партийна организацинууд ехэхэн оролдолго гаргана.

Энэ хэрэгтэ партийна, советскэ ажахые хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ажалшадтай ходо уулзажа, элдэб асуудалнуудаар лекци, элидхэл хэжэ, хөөрэлдөө үнгэргэжэ байха гээшэ тон ехэ удха шанартай болоно.

Совет засагай 50 жэлэй ойдо бэлдэжэ байха үедөө манай аймагай партийна организацинууд политическэ хүдэлмэриин шэнэ арга болохо ленинскэ уншалгануудые олоор үнгэргэдэг болоһон юм. Иимэ уншалгануудай үедэ В. И. Ленинэй зааһан замаар ябажа манай совет арадай түйлаһан амжалтанууд, Ленинэй байгуулһан КПСС-эй гадаадын болон дотоодын политика тухай һонирхолтой лекци, хөөрэлдөөнүүд болодог һэн.

Иимэ уншалгануудые саашадань үргэлжэлүүлхэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй үедэ аймагай һууриин тосхонуудаар һара бүридэ «Ленинскэ пятница» үнгэргэжэ байха гэһэн шиидхэбэри КПСС-эй райкомой бюро дээрэ февральда абтаһан юм. Лекци, элидхэл уншахаар 50 гаран хүнһөө тусхай бүлэг байгуулагдаа бэлэй. Тусхай үдэр — һарын һүүлшын пятница — ленинскэ пятница гэжэ нэрлэгдээ һэн. Энэ үдэр тосхон, һуурин газар бүхэндэ лекци, элидхэл үнгэргэгдэдэг. Тусхай үдэр тодорхойлходо алишье талаараа таарамжатай — лекци уншаха хүндэшье, лекци шагнахаяа ерэхэ зондошье. Тэрэ үдэр иимэ юумэ арга бэшэ болохо гэжэ булта мэдэнэ ха юм. Хэдэ 10 пятница үнгэргэгдөөд байна. Ямар асуудалнуудаар лекци, элидхэл уншагданаб гэбэл: «Ленинтэй зүбшэжэ, тэрээнһээ жэшээ абан», «В. И. Ленинэй захяанууд», «В. И. Ленин ба залуушуул» гэхэ мэтэ.

Ленинскэ пятница үнгэргэлгэдэ КПСС-эй райкомой секретарьнар К. А. Калашников, В. Б. Танхаев, В. П. Конечных, аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. Н. Санжиев, арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ С. Б. Гонсоронов, «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй районой отделение эрхилэгшэ А. М. Басанов болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Гагца колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд гансал партиин райкомдо найдаад һуудаг бэшэ, өөһэдөө ехэхэн үүсхэл, оролдолго гаргана. Тэдэнэр һарын хоёрдохи пятницада малай гүүртэ, отарануудаар, үйлэдбэриин бусад участогуудаар ленинскэ уншалгануудые үнгэргэнэ.

Нигэжэ, хэрбээ районһоо ерэһэн нүхэд гол түлэб һууриин, тосхонуудай ажалшадтай уулзажа, һонирхолтой лекци, элидхэл хэдэг байбал, нютагай эдэбхитэд — мэргэжэлтэд, багшанар, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилхы гушаалтад өөһэдынгөө ээлжээндэ һууриин тосхонуудһаа саашаа — холын малшадта, механизаторнуудта ошоно гээшэ. Тиихэдээ хүдөөгэй ажалшад хаанашье хүдэлжэ байг — һарадаа нэгэ дахин һонирхолтой лекци шагнаха аргатай болоо.

Ленинскэ уншалга, пятницанууд Охин-Булагай (парткомой секретарь С. Г. Санжиев), Дзержинскиин нэрэмжэтэ (парткомой секретарь И. Т. Хлызов) совхозуудта, мүн бусад зарим ажахынуудта эмхи гуримтайгаар үнгэргэгдэжэ, мүнөө заншал боложо байна гэбэл, алдуу болохогүй гэжэ һанагдана. Саашадаа энэ хэрэгтэ профсоюзна, комсомольско организацинууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, интеллигенци бүри үргэнөөр хабаадуулагдаха юм.

Ажалша олониитэтэй уулзажа, хөөрэлдэжэ байхадаа тэдэнтэй холбоо барисаань бэхижэхэ, ажал хэрэг, ажабайдалынь һайса мэдэхэ болоно ха юмши. Хүтэлбэрилэгшэдтэ иимэл юумэн хэрэгтэй бшуу. Хүдэлмэришэ зонтой холбоо ба[...] саа байгуулха, тэдэнэй эрилтэ [...] рэглэмжые мэдэжэ, ойлгожо [...] ха, тэдэнтэй хөөрэлдэжэ ша[...] этитэл найдабаридань хүт[...] эрилтэ В. И. Ленин хүтэлбэри[...] шэдэй үмэнэ табидаг һэн.

Имагтал партийна, советскэ [...] дэлмэрилэгшэдэй хүсөөр лени[...] уншалгануудые аймаг дотор [...] бүридэ нэгэ үдэр үнгэргэжэ [...] хань бэрхэтэй. Тиимэһээ парти[...] райком энэ хэрэгтэ эдэбхитэ[...] олоор хабаадуулхые оролдоно. [...] магай эд хэрэглэгшэдэй холбоо[...] түрүүлэгшэ И. Н. Сидоров, [...] ной больницын главна врач С. [...] Суворова, арадай гэгээрэлэй [...] гые даагша А. И. Никулин, [...] шүүр тосхондохи һургуулинуу[...] директорнууд Ф. М. Степа[...] С. И. Меньшиков, В. В. Пань[...] Ф. Ф. Гаврилов, Г. Г. Тюрюх[...] болон бусад олон нүхэд хүдөө [...] хонуудаар хүндэтэй айлшад [...]

В. И. Ленинэй түрэһөөр [...] жэлэй ойдо бэлэдхэл манай айм[...] та үдэрһөө үдэр бүри үргэн [...] сатай боложо байна. Хүдөөгэй би[...] лиотекэ, клубуудаар агууехэ [...] шын ажабайдал, революци[...] ажал ябуулгада зорюулагдаһан [...] томонтажууд тухеэрэгдэнэ, но[...] выставкэ эмхидхэгдэнэ.

Зүгөөр, булта юумэн хэгдээ, [...] лохо онол арганууд хэрэглэг[...] гэхын аргагүй. Энэ ехэ хүдэлмэ[...] һаял эхилжэ байнабди.

Зорилго юуб гэбэл, В. И. Ле[...] нэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо [...] лэдхэлтэй дашарамдуулан, аж[...] шадай дунда үзэл бодолой, ком[...] нис хүмүүжүүлгын хүдэлмэри [...] ри һонирхолтой, хүн зондо ойлго[...] той, гүн удхатай болгохо шухал[...]

И. ЕФИМОВ,
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пропаганда ба агитацин таһагые даагша.

ХОНИ ҮСХЭБЭРИЛГЭДЭ—ОНСО АНХАРАЛ

АЖАХЫ БҮХЭНДЭ ҮҮЛТЭРТЭ ХОНИДОЙ ОТАРА

Баргажанай эрхэ байдалда хони үсхэбэрилхэдэ, гахай, тахяа бариһанһаа булюу һайн байһанинь арсашагүй. Аймагай мал ажалһаа ородог олзын 80 процентнь гансахан нооһонһоо абтана ха юм.

Тиигэбэшье аймагай хонишодой ажалда, илангаяа үүлтэр һайжаруулха, эхэ хонидой тоо олошоруулха талаар дутагдалнууд олон. Харин энэ жэлдэ хонин ажалнай улам уруугаа орошоо. Аймагай хонин һүрэг нёдондоонойхиһоо 14280 толгойгоор үсөөрөө, тэрэ тоодо 3955 эхэ хонид хороо. Тиигэжэ хони олошоруулха түсэб 93 процент дүүргэгдэв. Хонин бүриһөө хайшалагдадаг нооһоной хэмжээн хэдэн жэлэй туршада өөдэлнэгүй, нэгэл хэмдээ тооной. Энэ жэл нэгэ хониһоо дунда зэргээр 2,1 килограмм нооһон хиргагдаа. Жэл бүри гүрэндэ тушаагдаһан нооһоной 70—80 процентнь элдэб дутагдалтай гэжэ сэгнэгдэнэ.

Тэрэшэлэн гүрэндэ тушаагдадаг хониной мяханай бүхы дээрээ ехэ болобошье һаа, тэрэнэй шанар муу. Бэлэдхэлэй пунктда миил 29,9 килограмм шэгнүүртэй гон жэжэ мал тушаагдана. Тиихэдээ бүхы тушаагдаһан хонидой тахадынь шахуу шадал тамир муутай, туранхай гэжэ сэгнэгдэһэн байха юм.

Мүнөө үедэ аймаг дотор хони үсхэбэрилхэ хэрэг бэшэшье талаараа хангалтагүй байһаар. Олон хонид һубайрна, үхэл гарзада ороно. Энэ жэлдэ абтаһан 56145 хурьгадай 5973-ниинь гэхэ гү, али 11 процентнь гарзада ороһон байна. Эхэ хонидой һубайрһан ба хурьгадай гарзалһанай гэмээр 100 эхэ хонин бүридэ миил 67 хурьган түлжүүлэгдэһэн байна.

Иимэ байдалые саашадаа тэсэхын аргагүй. КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула нэгэншье хони һубайруулхагүй, гүрэнэй томо, тарган мал тушааха, хонин бүриһөө ехэ нооһо абадаг болохо ёһотойгоо Баргажанай хонишод бүхэн мэдэхэ зэргэтэй.

Эдэ шухала зорилгонуудаа урагшатайгаар дүүргэхын тула «Буряадай АССР-эй колхоз, совхозуудта хони үсхэбэрилхэдэнь туһа хүргэхэ тухай» РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол баримталан, хүсэд хүрэхөөр үбһэ тэжээл бэлдэхэ, сабшалан, бэлшээреэ һайжаруулха хүдэлмэри аймаг дотор ябуулагдажа эхилэнхэй.

Тэжээлэй бааза тухай асуудалай шиидхэгдэжэ байха үедэ хонидой үүлтэр, шанар һайжаруулха хүдэлмэри горитой ябуулагдаха болоно. Мүнөө үедэ үсхэбэрилэгдэжэ байһан хонин һүрэтэй хахадһаа ехэнхинь үүлтэрэйнгээ талаар голодоһондо гарахаар. Аймагай ажахынуудай 2560 хусын оройдоо 8,8 процентнь элитнэ, 27,8 процентнь 1-дэхи классай. Тиигэжэ бүхы хусануудай оройдоол гурбанайнь нэгэ хуби саашадаа үсхэбэрилгэдэ үлөөгдэхэ, харин 70 гаран процентнь һэлгэгдэхэ ушартай болоно.

Эхэ хонидой, зуһагуудай, түлгэнүүдэй олонхинь мүн лэ муу. Эхэ хонидой 9,2 процентнь элитнэ ба нэгэдэхи классай. Эдэ класста зуһагуудай 21 процентнь, түлгэнүүдэй 13,4 процентнь ороно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ түлгэнүүдые зуһат болгожо хурьгалуулха гэжэ зарим ажахынууд оролдодог болонхой. Юундэб гэхэдэ, багадаа муугаар эдеэлүүлэгдэһэн мал түлгэ болоходоошье бишыхан байдаг. Тиимэ жэжэ, 40 килограммда хүрэхэгүй түлгэнүүдһээ жэжэ, үлбэр түл гарадаг. Тиимэһээ малнай жэжэ болоно.

Энээнииe гэршэлхын тула аймагай хоёр ажахын хонишодой ажалай дүнгүүдые сасуулжа үзэе. Байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 71 хурьга түлжүүлжэ, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлһэн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонин һүрэгэйнь 8 процентнь зуһагтаа түрөө. Харин 5 процент зуһагуудтай байһан Аргатын совхоз зуун эхэ хониһоо миил 52,6 хурьга абаа.

Баргажанай эрхэ байдалда хониной мяха, нооһо ехээр абахын тула ажахы бүхэн эрьенүүдээ һүрэг соогоо олошоруулхые хүсэдэг. Дээрэ хэлэгдэһэн хоёр ажахын отаранууд адлирхуу байдалтай гэбэшье, һүрэгтөө 23,7 процент эрьенүүдтэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалдаг. Харин 17,6 процент эрьетэй байһан Аргатын совхоз 1,9 килограмм нооһо хонин бүриһөө хиргажа абаа. Хэрбээ баянголойхидой гүрэндэ тушааһан хониной дунда зэргын шэгнүүр 32,6 килограмм байгаа һаань, аргатынхид 27,9 килограмм шэгнүүртэйгээр хонидоо тушааһан байна.

Үбһэ тэжээлэй дутамаг дээрэһээ түлгэнүүдые зуһат болгожо түрүүлхэ, эрьенүүдые олошоруулха хэмжээнүүд абтаха баатай болоно. Гэбэшье томо, һайн хонидые үсхэбэрилгэдэ шэлэн үлөөжэ, 1-дэхи классай хонидой тоо эрид олошоруулхын тула зуһагуудайнгаа тоо һүрэгэйнгөө 8—10 процентдэ хүргэхэ гэжэ шиидэнхэйбди.

Нигэжэ үүлтэр һайнтай эхэ хонидойнгоо тоо олошоруулаад илгажа, тэдэнээ тусхай отаранууд болгохо, үлүү һайн тэжээл дээрэ харууһалха шухала. Иимэ отаранууд дээрэ зоотехническэ тоо бүридхэл ёһотой соогоо табигдахаар хараалагдана. 5—6 жэлэй туршада эхэ хонидоо бүхыдэнь һайн үүлтэрэй, эрхим шанартай нооһо үгэдэг болгохын тула ажахы бүхэндэ племенной отаранууд эмхидхэгдэжэ, онсо анхаралда абтаха зэргэтэй.

Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэридэ олон дутагдалнууд элирдэг, илангаяа шанар муутай, бэлэрдэг хусануудые һүрэгтэ һула табигдажа, тэрэнһээ олон түл гарана. Саашадаа энэ янзаараа ажаллабал, хонидойнгоо үүлтэр хэзээдэшье һайжаруулжа шадахагүйбди. Үшар тиимэһээ байгша онһоо эхилжэ, һайн шанартай хусануудые өөһэдынгөө ажахынуудта үдхэхэ заабаринууд колхоз, совхоз бүхэндэ хүргэгдэнхэй.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан манай аймагай хонишод болон зооветмэргэжэлтэд ойрын жэлнүүдтэ томо бэетэй, торголиг нооһо ехээр үгэдэг хонидтой боложо шадаха гэжэ найдагдана.

Х. ДОРЖИЕВ,
Баргажанай племстанциин директор.

АСАРИ ТОМО ГЭС

Эхэ орон доторнай ГЭС-үүд яһала олон. Хори гаран онуудта баригдажа эхилһэн Днепрогэсэй барилгада манай эсэгэнэр, аханар, эгэшэнэр һайса хүдэлһэн байха. Тиихэдэ Братска ГЭС тухай бүхы дэлхэй мэдэнэ. Революциин агуу багша В. И. Ленинэй сүлэлгэдэ байһан газарта дүтэхэн Саяно-Шушенскын ГЭС баригдажа байнхай.

Дагестанай АССР. Сулак мүрэн дээрэ Чиркейскэ ГЭС-эй үндэр бахананууд бодожо байнхай. Энэнэй ханануудынь 236 метр зайда һунаха юм. Миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэхэ шадалтай 4 агрегадуудынь Дагестанай АССР-эй болон Хойто Кавказай бүхы республикануудые зайн галаар хангаха байна. Чиркей аулай оршодог газарта 42 дүрбэлжэн километр талмайе эзэлһэн далай долгилхонь. Энэ далайн уһаар 232 мянган гектар газар уһалагдажа, сэсэрлиг, полинууд шэнээр һалбаржа эхилхэнь. Чиркейскэ ГЭС энэ табан жэлдэ ток үгэхэ юм. Зураг дээрэ: ГЭС-эй барилга.

ТАСС-ай фото.

ГЕОЛОГУУДАЙ БАЯН ОЛЗО

Буряад орондо түмэр, үнгэтэ металлай, шэлэй промышленностиин хүгжэхэтэй хамта, тэрээндэ хэрэглэгдэхэ түүхэй эдэй нөөсэнүүдые нютаг дээрэ бэдэрэн олохо шухала зорилго табигдаһан юм. Газарай элдэб баялигуудые элирүүлхэ хэрэг — геологуудай ажал ха юм.

Прибайкалиин аймагай нютаг дээрэ газар ороной элдэб баялигуудые бэдэрэн шэнжэлхэ партиин (начальнигынь В. М. Осипов, главна геологынь О. В. Соколов) коллектив байгша ондо тэндэһээ нилээд нөөсэ элирүүлээ. Тэдэнэйнь дунда шэл үйлэдбэрилгэдэ ородог, мүн түмэр болон үнгэтэ металлаар элдэб детальнуудые шудхалгын хэб хэхэдэ шухала материал олдоһон байна.

Урдань энээниие Эрхүүгэй областиин Тулун гэжэ нютагһаа асаржа хэрэглэдэг байһан юм. Теэд энэ олдохоёо шухаг нөөсэнь тэндэ тон бага байһан ушарһаа өөрынгөө нютаг дээрэ бэдэржэ олохо зорилго Буряадай геологуудта үгтэһэн байна.

Прибайкалиин аймагта олдоһон энэ шухала материалай хэмжээнь 12 миллион тонно гэжэ багсаагдана. Тон ехэ нөөсэ гээшэ. Энэ хадаа хүгжэжэ байгаа манай Буряадай, мүн хүршэ областьнуудай промышленностьдо хэрэглэхэдэ барагдашагүй юм гэжэ геологиин мэргэжэлтэд сэгнэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үрэмдэлгын мастер Г. Ф. Заиграев (зүүн гарһаа), геолог В. В. Новиков гэгшэд олоһон олзоёо һайшаан үзэжэ байна.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

РСФСР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси

РСФСР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ 1969 ОНДО ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ТУХАЙ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

…мышленностьда ба ажахын бу… …бариинуудта наука, техникын …нуудые нэбтэрүүлхэ үйлэдбэ… …кономическа ашаг үрые от… бүтээсые дээшэлүүлхэ та… …мо хэмжээ ябуулганууд 1969 …сэбэй проект соо хараалагдан… …элидхэлшэ хэлээ. 210 пред… …ба үйлэдбэриие, 367 цех от… …нудые үргэлжэдэнь оньһожо… …автомат аргаар хүдэлдэг 670 …оньһожоруулагдаһан лини… ашагладаг болохо хэрэгтэй.

…ай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй республика доторхи промыш… продукциин ургалта 80 гаран …нь хангагдаха ёһотой. Хүдэл… …һан предприятинуудай үйлэд… хэмжээнэй бүхы ургалта хү… …шэд ба алба хаагшадай тоое …лгонгүйгөөр түйлаха гэжэ ха… …лахай.

…ажахые хүгжөөлгэдэ зорюу… …элидхэлэй бүлэг соо иигэ… …рдэнэ. Ургасые эрид ехээр …үлгэдэ үндэһэлэн, ороохо т… …бусад ургамалнуудай продук… …ээ ехээр элбэгжүүлгэдэ, мал … бүхы хэмжээгээр хүгжөөлгэ… …нэй ашаг шэмые дээшэлүүл… …а мэтэ гол анхарал хандуу… ёһотой.

…уһалха талаар хэмжээ ябуул… …үргэнөөр абтаха. Газар уһал… …лмэри хэдэг 700 гаран ма… …мелиоративна станцинууд … Федераци дотор хүдэлдэг. Энэ …лэй эсэс хүрэтэр үшөө 130-… …э станци байгуулагдаха зэр…

…С-эй ЦК-гай октябриин Пле… …шиидхэбэринүүдэй ёһоор хү… …ахын материально-техническэ …бэхижүүлгэдэ 1969 оной тү…сэб соо тусгаар анхарал хандуулагданхай. Мүн колхоз хоорондын барилгын организацинуудай Бүхэроссин нэгэдэл барилгын баазые үргэдхэхэ талаар горитой хэмжээнүүдые абажа байнхай. Тэрэнэй организацинууд 1969 ондо колхоз, совхозуудта 950 миллион түхэригэй гү, али 1968 онойхидо орходоо 18 процентээр ехэ подрядна хүдэлмэри дүүргэхэ ёһотой.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ зорилгоор мүнөө жэлдэ республика дотор 292 совхоз ажахын тоосоондо хүсэдөөр оруулагдаа. Эдэ совхозуудта газар тараалангай ба мал ажалай продукци абалга дээшэлээ, нөөсэлэлгын түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдэө. Ерэхэ жэлдэ совхозууд хүсэдөөр ажахын тоосондо саашалаа оруулагдаха байна.

Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй тоое олон болгонгүйгөөр 1969 ондо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые элбэгжүүлгые хангаха гэжэ хараалагданхай.

Транспортые, харгы замай ажахын болон хэлхеэ холбоое хүгжөөхэ талаар зорилгонууд тухай К. М. Герасимов саашадань тогтожо хэлээ.

РСФСР-эй арадай ажахын бүхы һалбаринуудта 1969 ондо барилгын хүдэлмэриин ехэ программа бэелүүлэгдэхээр хараалагданхай. Капитальна хүдэлмэридэ гүрэнэй зүгһөө мүнгэ һомололго 9,86 миллиард түхэриг байхаар түсэбэй проектээр хараалагдаа. Энэнь 1968 ондо дүүргэгдэхээр хүлеэгдэжэ байһанһаа 9.3 процентээр ехэ байха болоно. Промышленность ба хүдөө ажахыдахи капитальна хүдэлмэридэ, культурно-ажаһуудалай барилгада гүрэнэй зүгһөө мүнгэ зөөриин һомологдохоһоо гадна, бусад газарнуудһаа, колхозууд болон байрын барилгын кооперацинуудһаа мүнгэ зөөри зорюулагдаха байна. Ашаглалгада үгтэхэ барилгануудта мүнгэ зөөри ехээр зорюулагдахаар хараалагданхай. Тэдэниие барилгада үйлэдбэриин барилгануудай хэрэглэмжэдэ һомологдоһон бүхы мүнгэ зөөриин 70 гаран процентнь зорюулагдаха байна. Барилгашадай, барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэ гуримшуулха, дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хараалагданхай. Энэ хадаа кадрнуудые түбхинэлгэдэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхые урмашуулгада, шэнэ барилгануудые ашаглалгада үгэлгые түргэдхэлгэдэ туһалха байна.

Барилгын материалнуудай промышленностиие саашадань хүгжөөлгэдэ элидхэл соо горитой анхарал хандуулагдаһан байна.

Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хубаарилан табилгые һайжаруулха талаар хэмжээнүүд түсэбэй проектээр хараалагданхай. Республикын зүүн районууд бүри түргэнөөр хүгжэхэ. 1969 ондо Россин Федерациие хүгжөөлгэдэ һомологдоһон бүхы мүнгэ зөөриин дүрбэнэй нэгэ шахуу хубинь эдэ районуудта зорюулагдаха. Эндэ электроэнергетикэ, хара ба үнгэтэ металлурги, түлишын, химическэ ой модоной, целлюлозно-саарһанай, модо болбосоруулдаг промышленность саашадаа хүгжөөгдэхөөр хараалагдана. Алас-Дурна зүгэй экономическа районие саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаха.

Арадай материальна байдал һайжаруулха, соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ талаар ехэ программа хараалагданхай. 1970 ондо түйлагдахаар КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан хэмжээндэ ерэхэ жэлдэ хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай ажалай түлөөһэн хүргэгдэхэ, тиихэдэ колхознигуудай ажалай түлөөһэн энэ хэмжээе үлүүлхэ байна. 1965 онойхитой сасуулбал 1969 ондо хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай һарын дунда зэргын салин хүлһэн 21 процентээр нэмэжэ, 119 түхэриг болохо, ниитын ажахыһаа колхознигуудай абадаг мүнгэн ба боро бодолой олзо доход 50,6 процентээр нэмэхэ юм.

Ерэхэ жэлдэ ажалай түлөөһэнэй нэмэхэтэй хамта хэрэглэмжын ниитын фонднуудһаа хүн зоной абадаг олзо горитойгоор дээшэлхэ байна. Эдэ фонднуудһаа хүн зоной абадаг мүнгэн түлөөһэнэй, материальна тэдхэмжэ ба туһаламжын юрэнхы хэмжээн 35 миллиард түхэриг болохо байна.

Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай рознично эд бараанай эрьесэ 7.1 процентээр, даалгабаринуудые хараада абалсабал 1968 онойхитой сасуулхада 8,1 процентээр нэмэхэ. Хүн зоной саахар, малай ба ургамалай тоһо, макарон болон кондитерска зүйлнүүдые хэрэглэлгэ хүсэдөөр хангагдаха.

Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой материально-техническэ баазые саашадань бэхижүүлхэ талаар хэмжээ ябуулганууд түсэб соо хараалагдана. 11,3 мянган магазин, ниитын эдеэ хоолой 10,6 мянган предприяти ашаглалтада үгтэхэ ёһотой. Ажаһуудалай талаар хангалгын эмхинүүд саашадаа олон болохо юм.

Бүхы газарһаа орохо мүнгэ зөөреэр хамта дээрээ 62 миллион үлүүтэй дүрбэлжэн метр үлүүтэй талмайтай гү, али 1968 ондо бодхотдохоор хараалагдажа байһанһаа 7 процентээр олон байрын гэрнүүд 1969 ондо РСФСР-эй газар дээрэ баригдахаар, ашаглалгада үгтэхөөр хараалагданхай.

Алас-Дурна зүгэй экономическа районой ба Шэтын областиин газар дээрэ, Ульяновск, Мурманск, Архангельск городуудта, Холын Хойто зүгэй һуурин газарнуудта гэр байра илангаяа олоор баригдаха байна.

1969 оной түсэбэй даалгабаряар арадай гэгээрэлэй талаар бүхы үхибүүд ба батлагуулай бүтэдэ ниитын 8 жэлэй уялгата һуралсал бэелүүлхэ, бүгэдэ ниитын 10 жэлэй һуралсалда дамжан ороолгые 1970 он хүрэтэр гол түлэб түгэсхэгдэхэ гэжэ хараалагданхай. Ерэхэ жэлдэ юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудай һурагшадай тоо 23 миллион болохо. Арадай ажахыда хэрэгтэй болохо дээдэ ба дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэрэг саашадаа хүгжөөгдэхэ байна. Хойто-Осетиин АССР-тэ Куйбышевта, Красноярскда шэнэ университедүүд, мүн табан шэнэ институт, 12 тусхай дунда һургуули байгуулагдахаар хараалагдана. Соёл культурын ба элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд олон болгогдохоор хараалагданхай.

Россин Федерациин арадай ажахые 1969 ондо хүгжөөхэ түсэбэй проект манай партиин XXIII съездын табиһан ба арадай ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань дэбжэлгэдэ, республикын ажалшадай байдал улам һайжаруулгада зорюулагдаһан социально-экономическа зорилгонуудые шиидхэхэ ябадал хараална. Энэ түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэхэдээ, Россин Федерациин ажалшад Коммунис партиин хүтэлбэреэр коммунис байгуулалтада шэнэ амжалтануудые түйлажа, Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе угтаха гээд К. М. Герасимов түгэсхэлдөө хэлээ.

РСФСР-эй 1969 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕТ ТУХАЙ БА РСФСР-эй 1967 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕДЭЙ ГҮЙСЭДХЭЛ ТУХАЙ

[РСФСР-эй финансын министр, депутат И. И. ФАДЕЕВЭЙ элидхэлһээ]

…СР-эй гүрэнэй бюджедэй проект … социалис Эхэ ороной …ико ба соёл культурые саашагжөөхэ, ажалшадай матери… байдал шууд сэхээр һайжа… талаар партиин XXIII съездын …оор, КПСС-эй ЦК-гай Пленум… табигдаһан зорилгонуудта …ана гээд элидхэлшэ хэлээ.

…й республикын экономико … түргэнөөр хүгжэнэ. Ниитын …риин шууд сэхээр хүгжэлгэ, … ашаг үрын дээшэлэлгэ мүн… …гай нөөсэнүүдые, гүрэнэй бюд… …оршые саг үргэлжэ ехэ болгохо …байдал бии болгоно.

…Р-эй 1969 оной гүрэнэй бюд… …ю ба гаршын талаар 32569,7 … түхэриг байхаар тодорхой… 1968 онойхитой жэшэбэл, … сасуулжа үзэхэдэ, 5,2 про… … нэмэхэ байна. Бюджедэй ол… …ра түлэб гүрэнэй, кооператив… …ын предприятинууд болон ор… …цинуудһаа орохо. Эдэ оршо… 1969 ондо 28250,5 миллион … байхаар түсэблэгдэнэ, энэнь …эй бүхы олзын 86,7 процентнь … юм.

…мическа шэнэдхэлгэ бэелүүл… …ар табан жэлэй гурбан жэлэй … соо ехэ хүдэлмэри хэгдээ. …ртын хэдэн мянган предприя… шэнэ гуримаар хүдэлнэ; ба… организацинууд, арадай ажа… …сад һалбаринуудай предприя… … иимэ гуримда оруулагдахаар …гдэжэ байнхай. Экономическа …элгэ түсэблэлгын ба экономи… урмашуулгын шэнэ гуримд… …гдаһан предприятинуудай ажал …ла һайнаар нүлөөлөө, арадай … бүхы һалбаринуудай хүдэл… … һайжаруулгада туһалаа. Энэ национальна доходой, тэрэшэ… …лэдбэриин рентабельна бай… ашаг олзын ургалтаһаа элеэр …на. Даб дээрэхи мэдээнэй ашаг олзын түсэб мүнөө жэлдэ …миллион түхэригөөр үлүүлэн …гдэхэ. 1969 ондо ашаг олзо … миллион түхэриг байхаар — … процентээр нэмэхээр хараалаг…

…һуудалай талаар хангалга хүн … хэрэглэмжые хангалгада шу… …дха шанартай гээд И. И. Фа… …ргэлжэлүүлэн хэлээ. Ажаһуу… талаар хангалга жэл ерэхэ … үргэдхэгдэжэ, тухэл янзань …ондоо боложо байдаг.

… жэлдэ ажаһуудалай та… …хангалгын предприятинууд 311 миллион түхэригэй нөөсэлэлгэ хэхэ, тэдэнэй 205 миллион түхэригынь өөһэдөйнь мэдэлдэ үлэхэ юм. Эдэ, мүн бюджедһээ һомологдоһон мүнгөөр ажаһуудалай талаар хангалтын 474 комбинат, олон тоото мастерской, ателье, хубсаһа угаадаг ба тушаан абадаг пунктнууд, химическэ сэбэрлэлгын, ажаһуудалай техникые заһабарилгын предприятинууд баригдаха байна.

Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэри һайжаруулгада, рознично эд бараанай эрьесын хэмжээе үргэдхэлгэдэ Совет гүрэн ехэ анхарал хандуулна. Хүн зоной юумэ худалдан абаха шадабариин таһалгаряагүйгөөр дээшэлэлгэ худалдаа наймаанай организацинуудта бүри дээгүүр эрилтэ табина. Гэбэшье хэдэ хэдэн худалдаа наймаанай организаци бии байһан арга боломжоёо үшөөл хүсэд һайнаар хэрэглэжэ шаданагүй. Худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ горитой дутуунууд бии. Жэшээлхэдэ, складууд ба баазануудта бии байһан эд бараан худалдаанда гаргагдаагүй байшадаг ушар заримдаа үзэгдэдэг.

Худалдаа наймаа эмхидхэлгые һайжаруулха, худалдаа наймаа эрхилхэ шэнэ гол ёһонуудые нэбтэрүүлхэ асуудалнуудта бүри ехэ анхарал хандуулха талаар хэмжээнүүдые РСФСР-эй Худалдаа наймаанай министерство, Роспотребсоюз абаха ёһотой. 1969 оной гүрэнэй бюджедэй гаршанууд Россин Федерациин арадай ажахын түсэбтэ тааралдуулан, 32569,7 миллион түхэриг байхаар хараалагдаа гээд И. И. Фадеев саашань хэлээ. Арадай ажахые, социально-культурна хэмжээ ябуулгануудта бюджедэй бүхы оршонуудай 96,3 процентнь зорюулагдаха байна.

Арадай ажахыда зорюулагдаха гаргашануудай бүхы хэмжээн 22951,2 миллион түхэриг гү, али энэ жэлэйхидэ орходоо 9,7 процент ехэ байха. Промышленностиие хүгжөөлгэдэ ажахын өөһэдын ба бюджедэй зөөриһөө 3774 миллион түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана. Хүнгэн, эдеэ хоолой, мяха-һүнэй промышленностьда ехэ хэмжээнэй мүнгэ зөөри зорюулагдаха юм.

Химиие хэрэглэлгэдэ, газар уһалалга ба ажал хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруултада үндэһэлэн, хүдөө ажахые саашадань бүри түргэнөөр хүгжөөхэ тодорхой замуудые КПСС-эй октябриин (1968 он) Пленум хараалаа. Республикын хүдөө ажахыда ерэхэ жэлдэ 7553 миллион түхэриг, тэрэ тоодо бюджедһээ 3361,1 миллион түхэриг һомологдохоор хараалагдаа. Бюджедһээ һомологдохо мүнгэ зөөриин хэмжээн мүнөө жэлэйхидэ орходоо 8,5 процентээр нэмэхэ байна. Гаргашануудай гол хубинь совхозуудые саашадань хүгжөөлгэдэ, тэдэнэй материально-техническэ баазые үргэдхэлгэдэ зорюулагдаха. Ерэхэ жэлдэ совхозуудай ашаг олзо 966 миллион түхэриг байхаар түсэблэгдэнэ, тэрэ тоодо 178 миллион түхэригынь ажахын тоосоондо хүсэдөөр оруулагдаһан 292 совхозһоо абтаха байна. Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гурим совхозуудай үйлэдбэриин-финансова ажал ябуулгые һайжаруулгада туһатайгаар нүлөөлнэ гэжэ тоолохо үндэһэ баримта эдэ совхозуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл олгоно.

РСФСР-эй колхозуудай мүнгэн олзо таһалгаряагүй дээшэлжэл байдаг. Энэ олзонь 1968 оной 9 һарын турша соо үнгэрһэн жэлэй тусхайта үетэй сасуулбал, 1,1 миллиард түхэригөөр гү, али 14 процентээр нэмээ. Россин Федерациин бүхы шахуу колхозууд, совхозуудта хэрэглэгдэдэг сэгнэлтэнүүдтэ адляар ажалай түлөөһэ лабтайгаар үгэдэг гуримда оронхой. Гүрэн колхозуудта финансова ехэ туһаламжа үзүүлдэг, тэдэндэ банкнуудһаа урьһаламжануудые үгэдэг. Капитальна барилга хэхэ ба бусадшье зорилгонуудаар 1969 ондо колхозуудта 1.265 миллион түхэригэй удаан болзорой урьһаламжа үгтэхэ байна.

Капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ һомололго тухай саашадань хэлэхэдээ, арадай ажахын бүхы гаргашануудай 40 шахуу процентнь мүнөө энэ хүдэлмэридэ зорюулагдаха гээд элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. РСФСР-эй арадай ажахыдахи капитальна хүдэлмэридэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ һомологдохо мүнгэ зөөриин юрэнхы хэмжээн 9,9 миллиард түхэриг болохо юм.

Совет хүнүүдэй байдал һайжаруулха тухай парти, правительство үдэр бүхэндэ анхарал оролдолго гаргадаг. Ерэхэ жэлдэ гэр байра барилга саашадаа хүгжөөгдэхөөр, хүдөөдэхи барилга гуримшуулагдахаар ба нарижуулан һайжаруулагдахаар хараалагданхай. Харгы зам бариха, автомобильна харгынуудые һайн байлгаха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулагдана. Энэ зорилгоор гаргашалагдаха мүнгэ зөөриин юрэнхы хэмжээн 1969 ондо нэгэ хахад дахин шахуу нэмэжэ, 1091,1 миллиард түхэриг болохо. Хатуу хушалтатай харгынуудай утань зургаа мянган километрээр нэмэхэ юм. Арадай ажахын бусад һалбаринуудта ехэ мүнгэ зөөри һомологдохо байна.

Социально-культурна хэмжээ ябуулгануудта бюджедһээ бүри ехэ мүнгэ зөөри һомологдохо. 1969 ондо гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалтын, соёл культурын ба наукын эмхи зургаануудай гаргашада, кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ, социальна хангалгада бюджедһээ 19320,5 миллион гү, али энэ жэлэйхидэ орходоо 927,8 миллион түхэригөөр ехэ мүнгэ зөөри һомологдохо юм. Эдэ гаргашануудай хэмжээн республикын бюджедтэ 60 шахуу процентнь болохо. Тэрээнһээ гадна, энэ зорилгоор предприятинуудай фонднуудһаа, профсоюзууд болон колхозуудай зөөриһөө ехэ мүнгэн һомологдохо.

Залуушуулай бүгэдэ ниитын арбан жэлэй һуралсалда ороолгые 1970 он хүрэтэр гол түлэб түгэсхэхэ гэжэ КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалагданхай. Ерэхэ жэлдэ 10-дахи класста абтаха һурагшадай тоо нилээд олон болохо байна. Хүдэлмэришэн, хүдөө залуушуулай һургуулинуудта, тэрэшэлэн заочно дунда һургуулинуудта 2270 мянга гаран хүн һурагдахаар хараалагданхай. Эдэ һургуулинуудай гаргашада 200 миллион түхэриг һомологдохо байна. Хүүгэдэй байшангуудта, интернат һургуулинуудта 652 мянган үхибүүд хүмүүжүүлэгдэхэ. Тэдэнэй гаргашада 534 миллион түхэриг һомологдохоор хараалагданхай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ РСФСР-тэ хүүгэдэй ясли ба саадуудай тоо олон болоо. Удаадахи жэлдэ тэдэнэй тоо 178 мянган һууряар олон болохоор хараалагдаа. Һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаануудай гаргашада 1165 миллион түхэриг һомологдохоор хараалагдаһан байна.

Дээдэ ба дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта 3114 мянган хүн, аспирантурада 22 мянган хүн һураха юм. Дээдэ ба дунда мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ 1142 миллион түхэриг һомологдохо.

РСФСР-эй Культурын министерствын соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай тоо 1969 ондо саашадаа олон болохо. 2.400 гаран шэнэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаан нээгдэхэ. Энэ хэрэгтэ зорюулагдаха гаргаша 8,8 процентээр нэмэжэ, 285 миллион түхэриг болохо байна.

Ерэхэ жэлдэ эмнэлгэ-һэргылэлгын эмхи зургаануудай, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо саашадаа олон болохоор хараалагданхай. Эдэ эмхи зургаануудта, элүүрые хамгаалгын хэмжээ ябуулгануудта бюджедһээ 4546,3 миллион гү, али энэ жэлэйхидэ орходоо 169,3 миллион түхэригөөр ехэ мүнгэ зөөри һомологдохо. Социальна страхованиин ба социальна тэдхэмжын гаргаша 6692,4 миллион түхэриг болохо. Тэрээнһээ гадна колхознигуудта пенси ба тэдхэмжэнүүдые түлэхын тулада союзна бюджедһээ, колхозуудай зөөриһөө 883,4 миллион түхэриг гаргашалагдаха. Энэ зорилгоор гаргашалагдаха мүнгэ зөөриин юрэнхы хэмжээн 7575,8 миллион түхэриг болохо, 6,8 процентээр нэмэхэ.

Россин Федерациин автономито республиканууд, хизаар ба областьнуудай бюджедүүдэй ургалта тухай элидхэлшэ саашань хэлээ.

РСФСР-эй нютагай бюджедүүдэй юрэнхы хэмжээн 1969 ондо 14417,5 миллион түхэриг болохо юм. Нютагай бюджедүүдһээ ба предприятинуудай өөһэдэйнь зөөриһөө нютагай ажахые хүгжөөлгэдэ 6182,5 миллион түхэриг һомологдохо. Коммунально-байрын ажахыда нилээд ехэ мүнгэ зөөри зорюулагдаха юм. Городууд, хүдэлмэришэнэй тосхонууд болон хүдөөгэй районуудай түбүүдые болбосон зохид тухэлтэй болгохо хэрэгтэ 1969 ондо бюджедһээ 459,2 миллион түхэриг һомологдохоор хараалагданхай. Бюджедэй олзые үлүүлэн дүүргэһэнэй ашаар һуурин газарнуудые болбосон тухэлтэй болголгодо һомологдодог мүнгэ зөөриие ехэ болгохо аргануудые ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй олон гүйсэдкомууд бэдэрдэг байха юм.

Саашань РСФСР-эй 1967 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое РСФСР-эй Верховно Соведэй баталамжада И. И. Фадеев табиһан байна.

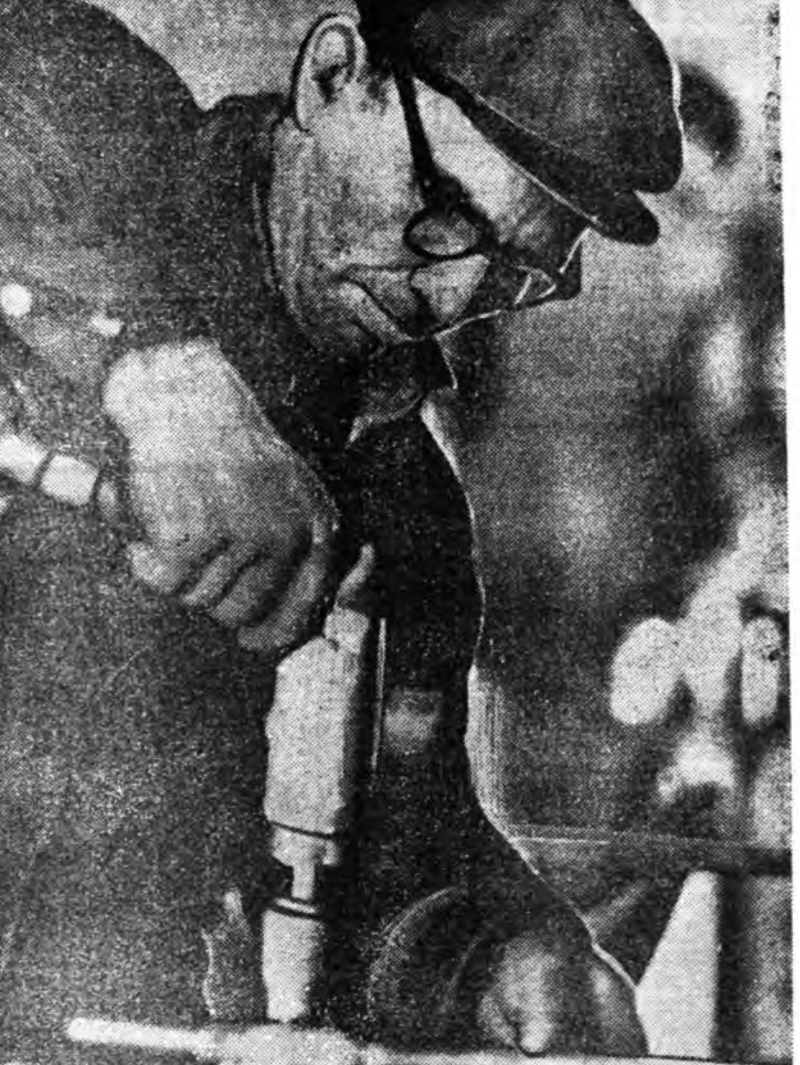

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой аппаратна цехэй Николай Бутенкын бригада оролсонхой. Энэ бригада 1968 оной түсэбые үни хада дүүргээд, 1969 онойхёор хүдэлжэ байнхай. Зураг дээрэ: Н. Бутенко. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БОДОЖО ҮЗЭХӨӨР БОЛОО

Шалгалтын бригадын шүүмжэлэл

Үбэлэй хуудам хүйтэн тооһорон, хүдөө талаар ябахада хасар хоротойгоор шэмхээд абана. Иимэ үедэ мал адууһан дулаан байрагүй, һайн тэжээл, хоолгүй байжа шадахагүй. Малдаа үбэлэй хүйтэндэ хүсэд хүрэмэ үбһэ ногоо хуряажа абаһан, малайнгаа байра эртээнһээ дулаалһан, заһаһан малшад үүсхэл оролдолго гаргажа, ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ амжалта түйлахын түлөө тэмсэжэ байдаг. Эгээл энэ хаһада малшадай эрилтэ гүйлтые али бүхы аргаар хангаха гээшэ зайлашагүй зорилго болоно. Түнхэнэй аймаг республикымнай захадуу, холо нютагуудай нэгэн. Эндэ үбһэ ногооной, ургаса тараанай гараса һайн байгаа. Колхоз, совхозууд нёлондо жэлэйхиһээ холо ехэ үбһэ тэжээл малдаа хуряажа абанхай. Теэд иимэ харюусалга ехэтэй сагта малшадайнгаа эрилтэ гүйлтые хэр ханганаб? Энэ асуудалда тобшоор харюусая.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз аймаг доторхи томо ажахын тоодо ородог. 58 һаалишан, 20 хонишонтой. Бүхыдөө шахуу үхэр малынь тобир тарган ондо орожо байна. Гэбэшье зарим нэгэ малшадай. колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй хайхарамжагүй ябадал дээрэһээ хэдэн толгой эбэртэ бодо малай гарзалһаниинь гэмшэлтэй.

Зүүн Мүрэнэй малшад дээгүүр автолавкын ябадаг, медфельдшер Глянкова тиишэ ходо ошожо, һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулдаг, элидхэл хөөрэлдөө үнгэргэдэгшье һаа, газетэ, журналнууд оройдоошье абаашагданагүй. Малшадынь захил хэһэн газетэ, журналнуудаа хэдэн модоной • газарһаа ерэжэ абаашаха баатай болоно.

Тоорын һү һаалиин фермэдэ бидэнэй хүрэжэ ерэхэдэ, оройшог болошоһон байба. Хорин жэлэй туршада таһалгаряагүй хүдэлжэ байһан Цырен-Дулма Ангамаеватай, мүн фермые даагша Афанасий Очировтай уулзажа хөөрэлдэбэбди. Ангамаевагай хэжэгтэжэ хэдэн хоногто үбшэлһыень мэдэхэдээ, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ерэдэг гү? гэһэн хуулита асуудал табигдаа.

Ангамаева: Лидия Дугаровна Будаева бидэндэ гарагай гурбан бүхэндэ ерэгшэ. Хэрэгэй болоо һаань — медицинскэ туһаламжа дары үзүүлдэг. Хөөрэлдөө эмхидхэжэ, ойлгоогүй юумыемнай тайлбарилжа хэлэжэ үгэдэг юм.

Корреспондент: гомдол бии гү?

Ангамаева: колхозойнгоо түбтэ дүтэшэг тула ходо ошожо кино харадаг, магазиндашье ябагаараал ябаад байдаг зомди. Теэд магазиндамнай нооһоор нэхэгдэһэн дулаан хубсаһан оройдоошье байдаггүй. Четверг бүхэндэ ерэдэг автолавкаһаашье абажархихоор юумэн байдаггүй. Райондо һайн һайн хубсаһан ерээ гэжэ дуулдадаг. Теэд хаанаа ородог юумэгшэб, залуу һаалишадай үмдэмөөр таарамжатай зохид гуталшье наймаанда гарана гүй. Угайдхадаа дулаан бээлэй наймаалхаяа яана гээшэб?

Тоорын һү һаалиин фермэһээ Бүтүүдэхи хониной фермэ хүрэтэр оройдоол 4—5 километр зайтай юм. Республика дотороо холо хүрэтэр суута гараһан, Ленинэй орденто хонишон Гатып Цыбикович Шойбонов эндэ ажалладаг. Арбан класс дүүргээд, хонин ажалда түрүүшынхеэ ороһон 5 комсомолецһоо бүридэнхэй залуушуулай бригада эмхидхэгдээд, дүршэл ехэтэй хонишон Гатып Цыбиковичэй хүтэлбэри доро амжалтатай хүдэлжэ байнхай.

Тоорын һү һаалиин фермэдэ автолавка графигайнгаа ёһоор ерэдэгшье һаа, Бүтүүгэй хониной фермэдэ һанахадаал нэгэ хүрэдэг байшюо. Автолавкын наймаашан Конюшкина хорин хоногой турша соо Бүтүүгэй фермэдэ ерээдүй, юун гэжэ бодожо ябана хаб? Бүтүүгэй фермэдэ уһанай урдажа байһан хирээр автолавка ябадаггүй. Теэд Эрхүү голой мүльһэтэн хүрэһөөршье удаан болоол. Эндэхи хонишод хилээмээ абажа эдихын тула ажалайнгаа заһбар һамбаашалжа 5 километртэ ошохо баатай болоно.

Сүлөөтэй сагаа яажа үнгэргэдэг тухайдаа, ямар юумээр дуталдадаг тухайдаа хөөрэжэ үгэхыень ахалагша хонишон Гатып Цыбиковичые гуйхада, иигэжэ харюусаба.

— Урдань саг ошожо үгэгшэгүй һэн. Һаянай телевизортэй болоожо, һанаамнай амараа. Үдэшэндөө телевизорээ харадагбди. Тоорын дунда һургуулиин багшанар ээлжээгээр ерэжэ, һүүлэй һонин дуулгажа байдаг. Гэр байрамнай дулаан. Мүнөө жэл залуушуул нэмэжэ, хүхюутэй шууяатай болообди. Аймагайнгаа залуушуулые социалис мүрысөөндэ уряа. Тиигэбэшье дутагдалнууд бии ааб даа. Газетэ, журналнууд арба хоноһой хойно асарагдана. Угаа һонингүй болошоһон байдаг. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй үзэгдэхэнь хомор. Үбшэнэй хүрэбэл хэсүүтэй сатохёолдодог. Һаяар эндээ банитай болохо һанаатайбди. Юрэдөө эдэ дутагдалнуудай усадхагдабал бүри эршэ далайсатайгаар хүдэлэгдэхэ һэн гэжэ һанагдана.

Хүршэ «Маяк» колхозой малшад дээгүүр ябахада, мүн лэ иимэрхүү дутагдалнууд үзэгдэнэ. Бригадын буруушад Я. Бушеева, Д. Нилхаев дүрбэн жэлэй турш соо дулаан хубсаһа худалдажа абаха арга болоогүй гээд гомдоно. Партиин ЦК-гай октябриин Пленумэй тогтоолнуудтай малшад дутамагаар танилсаа. Тусхай бэлэдхэлтэй элидхэлшэд буруушадта ерэжэ, орон дотор боложо байһан һонинууд тухай хөөрэжэ үгэдэггүй байна. «Дайшалхы хуудаһан», «Сахилгаан» газетэнүүд үсөөн гаргагдана.

Медицинскэ пунктые даагша С. Базарова графигайнгаа ёһоор 4 фермэ дээгүүр ябадаг юм. Һаяхан Хонгоодорой һү һаалиин фермэ ошожо, ариг сэбэрые нарийгтаар хайшан гээд сахиха тухай хөөрэлдөө үнгэргөө. Нүхэр Базарова малшадай дунда элидхэл, хөөрэлдөө хэдэг, һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулдаг байна.

«Восточные Саяны» колхозой малшад дуратай номоо олоор абажа уншаха аргагүйдэнэ. Юуб гэхэдэ колхозой библиотекын жасада оройдоол 500 номһоо бүридэнхэй. Малшадай энэ эрилтэдэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал багаар хандуулдагынь гайхалтай.

Дурсагдаһан дутагдалнуудые дары усадхаха талаар дээрэ нэрлэгдэһэн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд мүнөөдөө ямаршье хэмжээ абаагүй байһаар. Түл абалгын түлэг хаһа эхилжэ байна. Һаалишад һү һаалиа доошонь унагаахагүй гэжэ оролдоно. Тиин гэһээнь малшадайнгаа эрилтэ гүйлтэдэ хайш хэрэгээр хандадаг ябадал хэр таарамжатай гээшэб? Энээн тухай бодожо үзэхөөр болоо!

П. ОШОРОВ,
Тоорын Сомоной Соведой депутат.
Ц. ХАМАЕВ,
манай тусхай корр.

ПРОФКОМ ТООСОНО

Буряадай эд хэрэглэгшэдэй эмхиин профсоюзай 72 гэшүүн сугларжа, эндэхи профсоюзай комитедэй ябуулһан хүдэлмэриие хаража үзэһэн байна. Нэн түрүүн нютагай комитедэй түрүүлэгшэ В. И. Павлов тоосоото элидхэл хэбэ. Буряадай эд хэрэглэгшэдэй эмхиин 109 хүдэлмэрилэгшэдэй 107-ниинь профсоюзай гэшүүд байна. Үнгэрһэн хугасаа соо тус коллективэй дунда эндэхи профсоюзай комитет хүдэлмэри ехэхэн ябуулаа. Жэшээлхэдэ, хори гаран нүхэд оронойнгоо элдэб курортнуудта, арбан хоёр нүхэд амаралтын байшангуудта ошожо амарһан байна.

Эндэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Тэрэнэй ашаар үдэр бүри политинформаци үнгэргэгдэдэг, мүн долоон хоног бүри, түсэбэй ёһоор, «Знание» бүлгэмэйхид һонирхолтой лекцинүүдые уншадаг байха юм.

Эндэхидэй үүсхэлээр Улаан-Үдэ хотын Советскэ, Октябрьска районуудта хүүгэдэй талмайнууд эмхидхэгдэһэн байха. Уран һайханай бүлтэм эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй гэшүүд нүхэр Хромовагай ударидалга доро ажалшадай урда концерт, наада харуулдаг байна.

Энээнһээ гадна Буряадай эд хэрэглэгшэдэй эмхиин хүдэлмэрилэгшэд Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хартаабха хуряалгада ехэхэн туһа хүргэжэ, тэндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй баясхаланда хүртэһэн юм.

Нүхэр Павловай хэһэн тоосоото элидхэл тушаа олохон нүхэд үгэ хэлэжэ, профсоюзай комитедэй хүдэлмэридэ үшөө бии байгаа дутагдалнуудые элирүүлбэ.

1969 ондо Байгалай эрьедэ туризмын бааза барижа эхилхэ гэһэн дурадхалые суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

Д. КОЛМАКОВ.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

АХААРХИНИИЕ БАЯСУУЛБА

Байгша оной декабрь hара соо Буряадай АССР-эй гүрэнэй филармониин бүлэг артистнар Ахын аймагай бүхы колхозуудаар ябажа, гоё hайхан, hонирхолтой дуу хүгжэм, хатар наадаяа харуулжа, хүн зониие ехээр баясуулбад.

Тэдэнэй дунда РСФСР-эй арадай артист Б. Балдаков, Буряадай АССР-эй габьяата артист Т. Карпов, Ц-Д. Санжиев, дуушан Б-Х. Дашиева, артистнар М. Бадмаев, Ю. Кузнецов гэгшэд ябалсаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: РСФСР-эй арадай артист Б. Балдаков, Буряадай АССР-эй габьяата артист Т. Карпов «50 лет Октября» колхозой гэшүүдтэй хөөрэлдэжэ байна.

Т. ЖУЖАЕВАЙ фототекст.

ХУРШЭ ОБЛАСТЬДО

АЛДАРТА 50 ЖЭЛ

hаяхан Агын Буряад национальна округой М... гойтын аймагай Догой ню... тагта ехэ hайндэр болоо. Эндэхи сомоной Советэй тогтоhонhоо хойшо 50 жэл гүйсэhэн байна. Тэрэ хадаа граждан дайнай эгээл түлэг дунда, 1918 оной апрель hа... рада улаан тугаа хэтэ мү... хэдэнь намилзуулжа эхил... hэн юм. Догойн сомоной Со... вет хадаа бүхы Забайкал... да эгээл түрүүлэн тогтоогд... hон түүхэтэй.

Тус hайндэртэ хабаадал... сахаяа Москваhаа, Эрхүү... hээ, Улаан-Үдэhөө, Шэтэ... олон айлшад, округой, ай... магай хүтэлбэрилэгшэд бо... лон Ага нютагта гражда... дайнай үедэ эрэлхэгээр тэм... сэhэн партизанууд, үнинэй коммунистнууд ерэhэн бай... на.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Догойн сомоной Советэй түрүү... лэгшэ нүхэр Д. Б. Батуе... (баруун гарhаа) мемориаль... на самбар нээлгэ дээрэ үг... хэлэжэ байна. 2. hайндэр... тэ хабаадаhан түрүүшы... колхознигууд, үнинэй ком... мунистнууд.

Д. ДАМБАЕВАЙ фото.

ҮБЭЛЭЙ СПОРТДО — ҮРГЭН ЗАМ

Яхадта ойрын хоёр жэлэй туршада олон шэнэ барилганууд хэгдэхэ юм. Тэрэ тоодо, конькигаар нийтэ олоной халтирха 90 талмай, санын 33 бааза, шайбатай хоккейн наадаНай 100 «хайрсаг» түхеэрэгдэхэ болоно. Тиихэдэ, дунда hургуули бүриин дэргэдэ өөрын каток, санын бааза байгуулагдаха. Мүн спортын элдэб наадаНай хэрэгсэлнүүдые наймаалалга hайжаруулагдаха байна.

Эдэ бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлхэ тушаа Яхадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаhан, «Үбэлэй спортын олон янзын наадануудые хүгжөөхэ тухай» тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Яхад ороной эрхэ байдалаар үбэлэй хаhа долоон hара соо үргэлжэлдэг. Мүнөө тус республикада 18 мянга гаран санашад тоологдодог юм. Тэндэхи спортын зарим hургуулинуудта санашадай тусхай бүлэгүүд эмхидхэгдэнхэй. Мүн конькигаар урилдаха, хоккей наадалга Яхадта үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ.

ТАСС-ай корр.

ЭМ ГАРТАНАЙ НЭГЭН

Үбэлэй нэгэ hүни hэн... Газаа хэншье үгы. Хүйтэн жабар үлеэнэ. Бордоhо, шуурган талаар хурылна. Загарай тоохон үргэhэ нойртоо бүхөөр дарагданхай. Гансал аймагай больницын ехэ байшангай сонхонууд hүни бүхэндэ тэрэлтэжэ байдаг...

Тэрэ hүни больницын дали намтуу таhалгануудай нэгэн соо бэеэр набтархан, залуухан буряад хүбүүн hуугаа hэн.

Фёдор Бадмаевич Цыренов — тэдэ эрдэмтэй, залуу мэргэжэлтэ. 1967 ондо Томск хотын медицинскэ институт амжалтатайгаар дүүргэжэ, түрэл Буряад орондоо хүрэжэ ерэхэдэнь, тэрээниие Загарайн аймагай больницада эльгээhэн юм.

Эрдэм hургаалаар гүнзэгы, бэлиг шадабаритай залуу мэргэжэлтэ уданшьегүй хүн зоной дунда мэдээжэ, бэрхэ эмшэн гэлсүүлдэг болоо бэлэй. Гансахан мүнөө жэл тэрэ 60 гаран орёо хүндэ операци хэжэ, хүнүүдые үбшэнhөө аршалhан юм.

Арад зоной элүүр энхые хамгаалгада ами бэеэ зорюулhан бэлигтэй залуу мэргэжэлтын ажал хүдэлмэриие магтажа, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэе.

Г. ГЫПЫЛОВ,
Загарайн аймагай «Вперед» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ПРЕЗИДЕНТЫН КУБОГТА ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ

Новосибирскын, Омскын, Томскын, Барнаулай, Новокузнецкын болон Семипалатинскын хоёр зуугаад санаЬад Финляндиин президент Урхо Кекконенэй кубогта хүртэхын түлөө долоодохёо үнгэргэгдэхэ заншалта мүрысөөнд гарабад. Президент Кекконен Новосибирск хото ерэhэнэйнгээ дурасхаал болгон тэрэ хүндэтэ бэрхэ сибириинхидтэ эльгээhэн байгаа.

Арбан табан модондо үгтэhэн урилдаанда хамтадаа 152 санаад хабаадалсажа, тэдэнэй дундаhаа Новосибирск хотын спортсмен, гушан дүрбэ наhатай Геннадий Смирнов түрүү hуури эзэлээ. Тэрэ хадаа дурсагдагша зайе 45 минута 36 секунда саг соо дабажа шадаhан байна.

Табан модоной зайе 20 минута 10 секунда соо дабаhан хорин хоёр наhатай Раиса Патрина (Новосибирск) эрхимлээ. Тиихэдэ энэл зайда эхир эгэнэ дүүнэр Зоя, Клавдия Дунаеванууд хоёрдохи, гурбадахи hууринуудта гараа hэн.

Эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэhэн 20 модоной урилдаанда 1 час 41 секунда саг харуулhан мүн лэ Новосибирск хотын спортсмен Владимир Кочкин илаhанда тоологдоо.

(ТАСС).

...КОРАБЛЬhАА... ЗАМДАА ГАРАБА

Лондон — Сидней гэhэн зайда автомашинаар урилдаан боложо байна. Тэрээндэ дэлхэйн олохон ороной янза бүриин 72 автомашинатай спортсменүүд хабаадалсана. ...най совет ороной спортсменүүд энэ урилдаанда дүрбэн «Москвич» машинаар гаранхай юм.

...«Чусан» гэжэ теплоход дээрэ ...мбей хотоhоо Индиин океаниие ...алhанайнгаа удаа авто-урилдаанда хабаадагшад hаяхан Австралиин түбиин Фримантл гэжэ портдо буулгагдаба. Тэдэнэр мүнөө урилдаанай эгээл бэрхэтэй, хоохон ...и, хада уулын 6000 модо утатай hүүлшын зайда гарахань гээ...

Декабриин 14-нэй, субботын ...р, үглөөнэй долоон часта автомашинануудта старт үгтэжэ, наралхитай дайдаар урилдаан ...инаа захалаа.

— Фотоавиа-тагнуулай хэгдэhэнэй удаа мүрысэгшэдэй ябажа гараха зам дээгүүр кенгурунуудай hүрэг олон бии, — гэжэ урилдаа эмхидхэгшэд мэдүүлээ. Тиимэhээ автомашина бүхэн кенгуругай урдаhаа тусхай халхабша түхеэрэлгэтэй.

Англичанин Роджер Кларк, швед Уве Андерссон гэгшэдhээ бүридэhэн интернациональна экипаж мүнөө үедэ түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр ялын оройдоол 11 очкотой.

Тэрэшэлэн «Форд» түхэлэй автомашинаар урилдажа ябаhан Австралиин хуушанай спортсмен Рарри Ферт холо гээгдээгүй. Тэрэ мүнөө дээрээ 29 очкотой болонхой.

Мэргэжэлтэдэй hанамжын ёhоор, Урда Австралиин болон Викториин хадата шэлэнүүдээр урилдаха гээшэ хүшэрхэн байха даа.

Нацизмые, шэнэ түхэлэй нацизмые ба расизмые шоо үзэн буруушааха

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Хүнэй эрхые, ООН-ой уставай гол ёhонуудые бүдүүлигээр хэрэгсээнгүй гарадаг, эб найрамдалда болон арадуудай аюулгүй байдалда түбэг татадаг нацизмые, шэнэ түхэлэй нацизмые болон расизмые, рассова зуриддөөндэ, алалга хюдалгада үндэhэлдэг иимэ али бүхы үзэл бодол ба дуршэлые дахяад эрид шууд буруушаахыень Нэгэдэмэл Нацинуудай организациин Генеральна Ассамблейдэ hанамжалан дурадхаhан резолюциин проектын түлөө Гурбадахи комитедтэ наян ороной түлөөлэгшэд декабриин 17-до дуугаа үгөө.

Нацис, расис ба бусад бүхы иимэ организацинуудые хуули бусын гэжэ дары түргэнөөр соносхохыень, тэдэниие сүүдэй гуримаар хэhээжэ эхилхыень бүхы гүрэнүүдые комитет ехээр уряалhан байна. Тэрэшэлэн расизмые, ондоошье нацис үзэл болон дуршэлые, тэрэ тоодо үндэhэ яhанай илгаа гаргаха политикые түргэнөөр эсэлэн зайсуулха ябадал туйлахыень бүхы гүрэнүүдые ба арадуудые, национальна болон уласхоорондын организацинуудые проект уряална.

Энэ проектые гансахан лэ Урда Африкын Республикын делегаци буруушан дуугаа үгэжэ, ЮАР-ай правительствын нацис шэнжэтэй байhые бүхы дэлхэй дээрэ дахяад харуулаа.

Үндэhэ яhанай илгаа гаргалгада эсэргүүсэлтэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Африкын урда талада хүнэй эрхые ба гол сүлөөе хамгаалhан хоёр резолюциие ООН-ой Экономическа ба социальна соведэй hанамжа дурадхалаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн Гурбадахи комитет олонхиин дуугаар hайшааhан байна.

«Африкын урда талын хүбида расова илгаа гаргалгатай, иимэ политикатай тэмсэхэ үрэ өхэтэй хэмжээнүүд тухай» резолюциие комитет 61 дуугаар батлан абаа. Арсажа хоёр дууи (ЮАР ба Бразили) үгтөө.

Урда Африкын Республикада политическэ шалтагаанаар хаагдаhан хүнүүдтэ зэрлиг муухайгаар хандалгада зорюулагдаhан хоёрдохи резолюциие комитет 81 дуугаар hайшаагаа. Гансахан лэ ЮАР-ай түлөөлэгшэ арсажа дуугаа үгэhэн байха юм.

Румыниин партиин ЦК-гай пленум

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Румыниин Коммунис партиин ЦК-гай үргэн пленум энэ оной декабриин 16 ба 17-до болоо.

РКП-гэй ЦК-гай генеральна секретарь Н. Чаушеску үгэ хэлэhэн байна.

Аджерпрес агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, өөhэдэйнь гуйлтаар А. Бырлэдяну РКП-гэй ЦК-гай гүйсэдкомой ба саг үргэлжын президиумэй гэшүүнэй уялгаhаа, Н. Борилые гүйсэдкомой гэшүүнэй уялгаhаа, А. Могиороные гүйсэдкомой гэшүүнэй ба секретариин уялгаhаа пленум сүлөөлөө.

П. Лупу, М. Мэнэску, Г. Стойка гэгшэдые Румыниин Коммунис партиин ЦК-гай гүйсэдкомой гэшүүдээр, Д. Попескуе секретаряар пленум hунгаhан байна.

Франко Падрут сүлөөлэгдэбэ

РИМ. (ТАСС). Вьетнамда Америкын хэжэ байhан эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушааhан демонстрацида нёдондо жэлэй майн 20-до хабаадаhанайнгаа түлөө Палермо городой коммунис залуушуулай федерациин секретарь Франко Падрут хоёр жэл 5 hарын турша соо түрмэдэ хаагдахаар Италиин засагаархидаар сүүдлүүлэгдэhэн аад, сүлөөлэгдөө.

Италиин, мүн дэлхэйн олон ороной бүхы түрүү үзэл бодолто, демократическа олониитэ тэрэниие сүлөөлхын түлөө эдэбхитэйгээр, оролдосо ехэтэйгээр тэмсэhэн байгаа.

Тэрээнтэй хамта үшөө 17 хүн — студентнүүд, хүдэлмэришэд, америкэдэ эсэргүү демонстрацида хабаадаhан политическэ ба профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд сүлөөлэгдөө.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАhАА

ООН-ой хүдэлмэридэ ород хэлэ хэрэглэдэг болохо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ассамблейн ба Аюулгүйн Соведэй хүдэлмэридэ ород хэлэ хэрэглэдэг болохо тухай Генеральна Ассамблейдэ hанамжалан дурадхаhан резолюциин проектые ООН-ой Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитет декабриин 18-да hайшаагаа. Ассамблей англи, франциуз, испан хэлэн дээрэ, Аюулгүйн Совет англи ба франциуз хэлэн дээрэ мүнөө хүрэтэр хүдэлмэрилдэг байhан юм.

Хуулиин проект дахяад буруушаагдаба

ПАРИЖ. (ТАСС). Ороной 1969 оной бюджет тухай хуулиин проектые Франциин сенат 112 дуугаар буруушаагаа. Тус проектын түлөө 40 дуун үгтөө, 123 хүн hаналаа барьа. Хуулиин проект декабриин 18-да Национальна суглаанай үзэмжэдэ гурбадахяа табигдаа. Конституциин ёhоор Национальна суглаан дээрэ гурбадахяа дуугаа үгэлгын дүнгүүд эсэсэй гэжэ тоологдодог юм.

СРР-эй Национальна Ехэ Суглаанай сесси

БУХАРЕСТ. (ТАСС). СРР-эй Национальна Ехэ Суглаанай сесси декабриин 18-да хүдэлмэрөө эхилээ. 1969 ондо СРР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб ба бюджет тухай хуулинуудые депутадууд зүбшэн хэлсэхэ, батлан абаха байна.

Гүрэнэй түсэб тухай Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй түрүүлэгшэ М. Бергиану элидхэл хээ. 1969 оной гүрэнэй бюджет тухай Финансын министр В. Ырву гэгшын элидхэлые депутадууд мүн лэ зүбшэн хэлсээ.

БРАЗИЛИДАХИ БАЙДАЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Рио-де-Жанейрэhээ мэдээсэhэнэй ёhоор Бразилида арестнууд боложол байhаар. Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, декабриин 15-да 200 хүн, тэрэ тоодо элитэ ехэ хүнүүд хаагдаа.

Национальна сүлөөрэлгын фронтын ЦК-гай хандалга

ХАНОЙ. (ТАСС). Американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, тэдэнэй Сайгондохи туhамаршадта эсэргүү тэмсэлдэ сэрэгэй ба политическа угаа ехэ илалта туйлаhантайнь дашарамдуулан, Урда Вьетнамай арадые Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын ЦК халуунаар амаршалаа. Урда Вьетнамдахи сүлөөрэлгын революцида али бүхы туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө Хойто Вьетнамдахи аха дүүнэртээ ЦК үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэhэн байна.

Освобождение агентствын дамжуулгада үндэhэлэн ВИА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын байгуулагдаhаар 8 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Урда Вьетнамдахи аха дүүнэртээ, арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэдтэ хандаhан хандалгые НФО-гой ЦК туйхаглаа.

«Улам нягтаар эмхидэн жагсаха, шууд зоригтойгоор дайлалдажа, илалта туйлаха, бүри үсэд шангаар тэмсэхэ, США-гай империалистнуудай эзэрхэг түримхэй эрмэлзэлгые сухарюулан сохихо, Тх... Ки-Хьонгын туhамарша засаг... рые унагааха, хүсэд илалта та... урагшаа дабшаха, бэеэ даан... байдалые, демократиие, эб найр... далые, бэеэ абанги байдалые, ha... ран хүгжэлгые, ахэ ороноо амга... ёhоор нэгэдүүлгые туйлаха гэ... манай бүхы арадай, манай бүхы... миин нангин зорилго болоно»... хандалга соо заагданхай.

Урда Вьетнамай Национал... сүлөөрэлгын фронтын зүб хараа... долые үшөө ехээр дэмжэхые... США-гай эзэрхэг түримхэй ябу... гын урдаhаа Урда Вьетнамай а... дай хэжэ байhан эсэргүүсэл... дайн байлдаанда бүри элдэб... туhаламжа үзүүлхыень урял... бүхы правительствануудта, де... кратическа организацинуудта, де... мократическа хүдэлөөнэй ал... ябуулагшадта, дэлхэй дээрэ эб на... рамдал ба үнэн зүб ябадалай тү... тэмсэдэг арадуудта, США-дахи т... рүү үзэл бодолтой хүсэнүүдтэ НФ... гой Центральна Комитет ханда... байна.

Урда Вьетнамдахи дайн байлдаан

ХАНОЙ. (ТАСС). Американ эзэрхэг түримхэйшүүлэй, Сайгондохи туhамаршадайнь сэрэгүүдтэй Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй отрядууд шанга байлдаанууды хэжэл байhаар.

Освобождение агентствын дамжуулгада үндэhэлэн ВИА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор Дарлак провинцида ябуулга хэжэ байhан патриодууд Банметхыот городтохи американ вертолёдуудай байдаг газарые, буудаг, ниидэн гарадаг замуудые декабриин 16-да ехээр буудаа. Энээнhээ уламжалан долоон вертолёт усадхагдаhан, нэгэ ангар галдагдаа.

Мүн энэ үдэр американ ябаган сэрэгэй 25-дахи дивизиин томо моторизованно колонные Сайгонhоо баруун-хойшоо 67 километртэ патриотууд добтолоо.

Энэ ябуулга хэхэдээ, патриодууд дайсанай олон автомашиные гэ... hаань гаргаа, олон хүниие нь гэ... тээгээ. Дананг город шадар аме... кан эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэр... гүүдтэ сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй от... рядууд баhа нэгэ сохилто хээ.

Американ ябаган сэрэгэй 9-дэ... дивизиин 3-дахи бригадын базо... лагериие hамна зада сохихо тал... зоримгой ябуулгые Лонган прови... цида арадай сүлөөрэлгын зэбсэ... хүсэнүүдэй подразделенинүүд хэ... байна. Патриодуудай ябаган сэр... гэй ба артиллериин холбоо бар... саатайгаар, шадамараар ябуулга х... хэдэ, батальонно командна пунк... дайсанай ябаган сэрэгэй гурбан р... то hамна зада сохигдоо, 10 брон... транспортёр усадхагдаа, гурбан в... толёт буудуулан унагаагдаа.

Сайгондо дүтэшэг байдаг амери... кано-сайгон сэрэгүүдые сүлөөрэл... гын хүсэнүүдэй отрядууд бууда... байна.

СОШОРДУУ ЗАНДАА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Хариин информационно агентствануудай Рио-де-Жанейрэ городhоо мэдээсэhэнэй ёhоор Бразилидахи байдал үшөөл шахардуу шанга зангаараа. Сан-Паулын университедүүдэй городокто сэрэгүүд оруулагдаа гээд ЮП... агентство дамжуулна. Ажал ябуу... гынь хоригдоhон студентнүүдэй на... циональна холбооной гэшүүды... солдадууд бэдэржэ байнхай.

Орон доторхи байдал тухай мэдэ... сэлнүүд шанга хиналта доро байhа... зангаараа. Университет шадарай га... зар дээрэ сэрэгүүдэй оруулагдаhа... тухай мэдээсэлые толилhонойнгоо тү... лөө декабриин 17-до Сан-Паулын «Диарио де Нойте» газетэ хуряа... абтаа.

Тиихэтэй хамта орон дотор 20... hаа олон бэшэ хүн арестовалагда... хай, тэдэнэй нилээд олониинь сү... лөөлэгдөөд байна гээд правитель... ствын тусхай түлөөлэгшэ пресс-кон... ференци дээрэ декабриин 17-до ма... дүүлhэн байна.

Орон дотор онсо байдалай тогтоо... доhоной hүүлээр ондоо болоhо... юумэн үгы.

О

Гантиин нийслэл хото Порт-о-Пренсдэ ехэ hонин юумэн бии болобо. Энэ юуб гэхэдэ, президентын ордоной урда зенитнэ томо буу тодхоотой байдаг болоо. Гантиин президент Дювальде гэгшэ өөрынгөө хэhэн шуhата хэрэгүүдhээ айжа, ордон соогоо хоргодонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гантиин президентын ордоной урда тээ.

ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ
МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаhанда: РСФСР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси тухай материалнууд. Сесси дээрэ депутат нүхэр Герасимовай эhэн элидхэлhээ. ТАСС-ай мэдээхала материалнууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Түрүүнэй адрес: Анаагай совхоз, Т. Тагаров» — Хориин аймагай түрүү хонишонтой хөөрэлдөөн. Республикын бүлэг энергетигүүдые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаhан тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. КПСС-эй райкомуудай пленум. В. Яцкус гэгшын статья.

Гурбадахи хуудаhанда: РСФСР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнууд. СССР-эй композиторнуудай дүрбэдэхи съезд. Ф. Пастуховой статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: хилын саанаhаа ерэhэн мэдээсэл. Нютаг нютагай hонин. Сонос-холнууд.

...САГАЙ УЛАРИЛ

...үнөөдэр Байгал шадар болон ...то-Байгалай аймагуудта үүлэ...нэг байха, зарим газарта ба...и саhан орожо бордоhолхо, ...э нютагуудта үүлэ багатай, ...г нойтогүй байха. Баруун хой...о hулахнаар hалхилха, Байгал шадар шангаар үлеэхэ. Хойто аймагуудта 25—30, Байгал шадар 10—15, урда нютагуудта 21—26, Улаан-Үдэдэ 23—25 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Декабриин 21—22-ой үдэрнүүдтэ республика дотор үүлэ багатай байха, саhан орохогүй.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-51, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76 отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-04670. Зак. № 1184.